

Kralj pun sjaja

Radosna vijest o Isusu, Mesiji.

Hans-Jörg Ronsdorf

Kralj pun sjaja

Radosna vijest o Isusu, Mesiji.

Hans-Jörg Ronsdorf

2. prošireno izdanje, kolovoz 2022. (njemačko izdanje)

Ilustracije: Friederike Zeschky

Tekst: Hans-Jörg Ronsdorf – sva prava pridržana

Albis 6½, 87477 Sulzberg

E-pošta za kontakt: hj-ronsdorf@t-online.de

www.hans-joerg-ronsdorf.de

ISBN njemačkog izdanja: 978-3-9826027-7-6

Lektura: Gabriele Singer

Oblikovanje naslovnice: Friederike Zeschky, Tobias Stricker

Citirani prijevodi Biblije (njemačkog izdanja):

Elberfelder, CSV

Das Buch, Roland Werner

Die Zürcher Bibel

Die Gute Nachricht

Neue Genfer Übersetzung

Mi smo kršćani iz slobodnih evanđeoskih crkava ili evanđeoski kršćani, kako se još kaže. Naziv nam nije važan. Zajedno s mnogim drugim denominacijama mi smo jednostavno kršćani koji vjeruju u Isusa Krista i nastoje ga slijediti.

Autor je samostalni poduzetnik u području tehnike lakiranja. Rođen 1964. On i njegova supruga Christine imaju petero odrasle djece. Sa strašću proučava Bibliju. A i ono što su drugi o njoj istražili.

Nismo osobito dobri kršćani, ali imamo dobroga kralja. Njemu neka pripada ono najbolje što imamo. U Bibliji imamo pouzdan izvor za ono što vjerujemo.

Na putu smo prema veličanstvenom cilju, zajedno sa svima onima koji se klanjaju Isusu kao Božjem Sinu i Gospodinu svijeta, kao Kralju kraljeva, i služe mu.

1 Radosna vijest u 3 riječi

Mogu li tri riječi biti dovoljne da se ono najvažnije u kršćanskoj poruci ili u kršćanskoj vjeri sažme ili kratko izrazi? Da, tri su riječi srž radosne vijesti. Ali jasno je i to da se o tome može reći još mnogo toga. Evo *tri riječi* od kojih svaka za sebe opisuje tu srž. Unaprijed još jednom naglašavam: to je samo vrh ledenoga brijega, ali doista – vrhunac. Evanđelje je poruka o Isusu. O Raspetom, Uskrslom, o čovjeku okrunjenom moću i slavom na Božjem prijestolju. Ukratko, poruka svijetu glasi:

Isus je Gospodin!
Isus je kralj!
Isus je Mesija!

Tako glasi evanđelje, dobra vijest, radosna poruka. Tko govori o evanđelju, stavit će to na prvo mjesto kao najvažnije. Ove tri riječi to sažimaju. O tome sve ovisi. One opisuju prekretnicu svjetske povijesti i središnju točku Božje povijesti spasenja. Ove tri riječi potvrđuju promjenu fronte i promjenu vlasti: pobjedu nad silama smrti. Ima nade. Dobre budućnosti. Sada ima odgovora. Mnogo toga pojavljuje se u novom svjetlu. *To što je Isus Gospodin mijenja sve.* Čitajte dalje – i upustite se u ovu priču o pravome kralju. Priča o Isusu i njezin slavni kraj – to je radosna vijest. To što je netko postao Gospodin nad svima i nad svime ne mora automatski za sve biti radosna vijest. Ali može biti za svakoga. Jer upravo zato postoji ova priča o Isusu. I zato je to dobra vijest.

Zašto Isusa Krista nazivam kraljem? Tako ga naziva gotovo svaki pisac Novoga zavjeta, a čak već i pisci Staroga zavjeta. Uz to: Krist znači „*Pomazanik*". U antici, pa i u židovstvu, osim svećenika i proroka uljem su se prije svega kraljevi *pomazivali za kralja*, kao što mi govorimo o krunidbi kralja. Biti pomazan znači biti izabran za posebnu službu.

Mesija znači isto što i Krist. Prva riječ dolazi iz hebrejskoga, druga iz grčkoga. Zato taj naslov i ime *Krist* uvijek stavljaju u središte i uzdižu Isusovo kraljevanje. Kao vladar i gospodar nad svima i nad svime, a osobito, naravno, za njegov narod i nad njegovim narodom, za one koji ispovijedaju Krista. Za njih je Isus Gospodin. I kralj. Jer tko pripada Božjem kraljevstvu, koje je ujedno i Kristovo kraljevstvo, može za kralja imati samo njega.

Usput, motiv kralja često se prepoznaje i u tekstovima o Gospodinu Isusu Kristu, čak i onda kad ga se izričito ne naziva kraljem. Više o tome u sljedećim poglavljima.

Najveće pitanje svih vremena jest i ostaje: Tko može svladati naša velika pitanja i probleme – ili nam pomoći da ih riješimo? I za svakoga osobno: Kome se čovjek može povjeriti? Kome se mi kao čovječanstvo možemo povjeriti? – da spasi ljude i njihov dom, naš planet?

Velikani našega svijeta i povijesti, kojima su se ljudi povjerili, često su imali nešto zajedničko: bili su ljudi željni moći, spletkaroši i korumpirani, išli su preko leševa. Iskorištavali su ljude, slali ih u besmislene ratove. Živjeli su u raskoši dok je narod gladovao. Lijepo bi bilo kad bi moćnici danas bili izliječeni od toga.

Postoji čežnja da nekome pripadamo, da se izgubimo u nekome, bilo kome. Da se bez oklijevanja povjerimo nekome drugome. Neki to snažno osjećaju, drugi su izgubili nadu da će takvoga pronaći. Kako Bog odgovara na našu čežnju? Tako da svijetu daje nekoga u kome se čovjek može i smije izgubiti, a da pritom ne propadne.

Nekoga tko ne misli na sebe, nego na nas. Kralja koji zaslužuje biti kralj. Koji poznaje nas i naše najdublje potrebe i čežnje. I brine se za njih. Nekoga tko to doista želi i može. Koji zna što znači biti čovjek i sam je to iskusio. Moje je uvjerenje, a i uvjerenje mnogih drugih: taj jedan je Isus, Krist!

Pozivam vas da upoznate ovoga jedinstvenoga kralja. Pođite na kratko i intenzivno putovanje otkrivanja. Upustite se u to na nekoliko trenutaka.

Kakva radost! Preko gora hita glasnik pobjede! Donosi radosnu vijest, navješćuje mir i spasenje, govori gradu Sionu: „Tvoj je Bog kralj cijeloga svijeta!“

Iz 52,7

Za čitanje i produbljivanje: Dj 2,33-36; 3,13-20; 4,10-12; 13,37-39; 17,30-31; Dn 2,44; Zah 9,9; 14,9; Mt 27,11; Iv 18,37; Heb 7,1-3; Otk 1,5; 19,16; Izl 40,15; 1 Sam 15,17; 16,3.12-13; 2 Sam 2,4.7; 5,3.17; 12,7; Ps 89,21; 1 Kr 1,34.39.45; 5,15; 1 Ljet 11,3; 14,8; 29,22; Izl 28,41; 30,30; 40,15; Lev 7,36; Br 3,3; Heb 2,14; 4,15; Izr 16,15.

2 Treba li nam danas još kralj?

Prije nego što uđemo u temu, najprije još nešto važno: nisam zagovornik monarhije niti se borim za nju. Za naše vrijeme smatram da je demokracija poželjniji oblik vladavine. Ona najbolje može uravnotežiti političke snage. Zahvalan sam što živim u takvoj državi. Opasnost da suvereni samovladar zloupotrijebi vlast, bio on car, kralj ili predsjednik, velika je, ovisno o političkom modelu. Aktualni događaji to pokazuju na najbolniji način. Ali potpune sigurnosti nikada neće biti ondje gdje ljudi imaju moć i utjecaj. S ove strane vječnosti ne postoji savršen oblik vladavine. Dok ljudi nisu savršeni, tako će i ostati. A svaki oblik vladavine može pod Božjim blagoslovom biti blagoslov.

Ipak glasujem za kralja koji ima sve ovlasti, punu vlast u svim pitanjima i temama. *Ali samo onda ako mu se može vjerovati.* Ako je sigurno da mu ne trebaju ni novac ni vojnici. Kralja bez laži i prijevare. Nekoga tko je „čista srca". Bez sebičnih pobuda. Kralja koji je sposoban, koji je rođen za tu službu. Kralja kojemu se čovjek može bez zadrške povjeriti. Takav nam treba. Taj Jedan – o njemu će biti riječ. To je radosna vijest. Evanđelje o Božjem kraljevstvu.

Da, treba nam on, taj Jedan. Kao naš kralj, kao naš Gospodin i Bog. Netko tko nas naziva braćom i sestrama. I tko se prema nama tako i ponaša.

Isusu, Gospodinu, možemo se izravno obratiti, ondje gdje smo u ovom trenutku. Ovaj kralj sasluša svakoga, on uvijek i posvuda prima u audijenciju. Biblija tu audijenciju naziva molitvom. Pristupiti njegovu prijestolju. U vjeri, kao da je to vidljiva stvarnost. Prijestolje ovoga kralja udaljeno je od nas samo jedan korak, samo jednu molitvu – jedan korak i već razgovaramo s kraljem. Glasno, tiho, u mislima. Mirno, oklijevajući, sumnjajući. Plačući, vičući, šapćući. On sve čuje. Zazovimo ga, za pomoć, za oproštenje, za slobodu! Njegova je ruka ispružena – uhvatimo je!

Time smo već mnogo toga rekli unaprijed. Počnimo od samoga početka.

Neka moji vapaji za pomoć dopru do tebe, kralju moj i Bože moj, jer samo tebi se molim!

Ps 5,3

„Tko je taj Kralj slave? Gospodin nad vojskama, on je Kralj slave."

Ps 24,10

Za čitanje i produbljivanje: Iv 20,17; Mt 19,28; Lk 22,30; 2 Tim 2,12; Otk 5,10; 20,4; Rim 5,2; Ef 2,18; 3,12; Heb 4,16; Ps 50,15.

3 Natrag na početak: kraljevi u Edenu

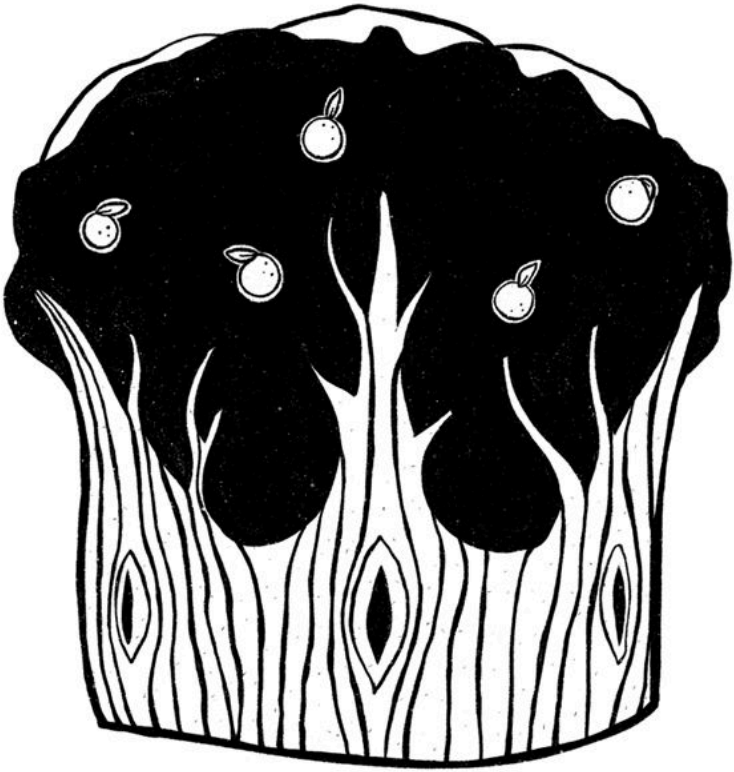
Bog želi da mi ljudi budemo njegovi kraljevi. Da, dobro čitate! Svaki čovjek, bez iznimke, bio žena ili muškarac, treba biti kraljica i kralj. Upravo je tako počelo. Bog, kralj svemira, stvorio je čovjeka kao muškarca i ženu. Par koji je zajedno imao kraljevsko dostojanstvo. Jer bili su stvoreni na Božju sliku. Bili su Božji zastupnici. S kraljevskim zadaćama. Vrt u Edenu i cijela zemlja bili su područje njihove vladavine. Za njih dvoje vladati je značilo brinuti se, štititi i obrađivati. Ne vladati jedno nad drugim ili gospodariti drugim ljudima, niti iskorištavati njih ili stvorenje.

Na starom Istoku, u vrijeme kad je nastala Knjiga postanka s izvještajem o stvaranju, to je bilo senzacionalno. Protukulturno. Protiv duha vremena. Povlasticu da budu sinovi bogova imali su samo kraljevi. Oni koji to nisu postali demokratski, nego samovoljno. Jednostavno – jači. I koji su potom taj položaj prenosili u nasljedstvo. Svi ostali bili su sluge i robovi bez ljudskih prava kakva danas poznajemo.

Kralj i kraljica, Adam i Eva, imali su – u prenesenom smislu – palaču ili hram. Edenski vrt Božji je dar njima dvoma i bio je namijenjen svim njihovim potomcima. Jer raj se trebao proširiti po cijeloj zemlji. Biti dobar dom za sve ljude.

Bez sumnje, Bog je kralj nad svime. Kao Stvoritelj i Uzdržavatelj i Gospodin nad svime. Kao potkraljevi, ljudski je par bio odraz svoga Stvoritelja. Vladati s njim i umjesto njega – takav je bio Božji plan.

U rajskom vrtu ništa nije nedostajalo. Svega je bilo više nego dovoljno. Sam Bog redovito je dolazio u posjet. Brižni kao sam Bog trebali su i mogli biti i ljudi.

Iznenadni lom okončao je tu idilu. Namjesnici više ne vjeruju svome vladaru i više ga ne slušaju. Sumnjaju u to da im Stvoritelj želi dobro. Ne uskraćuje li im nešto dobro što im nedostaje za sreću?

Tako uzimaju nešto što im je izričito bilo zapovjeđeno da ne uzmu. Zapovijed koja označava razliku između Stvoritelja i stvorenja. Jedu zabranjeni plod sa stabla spoznaje dobra i zla. Zlo se spoznaje tek kad ga se učini. Granica je prijeđena, spoznaja skupo plaćena. Od sada je sve drukčije. Zaštitu i sigurnost više ne pružaju raj i Božja vidljiva prisutnost, nego počinje borba za opstanak, neprestana borba za preživljavanje izvan Edena. Ništa više nije sigurno. Priroda je surova, a takvi postaju i ljudi.

Čovjekovo kraljevsko dostojanstvo ostaje. Ali ono je oštećeno, Božja slika izobličena, i to toliko da ljudi počinju vladati drugim ljudima i nasilno grabiti

vlast. Postaju kraljevi nad drugima. Stvoritelja zamjenjuju idolima. U borbi za preživljavanje počinje natjecanje. Jači se nameće. Ili preživljava. Mi ljudi izobličujemo kraljevsko dostojanstvo. Nerijetko su ljudi sličniji divljim zvijerima nego Božjem dobrom idealu.

Osjećamo to i ponekad sanjamo o nečemu što je nekako onakvo kakvo je bilo na početku. Slobodno, puno ljubavi. I pravedno. Čeznemo za prihvaćenošću i sigurnošću. Mi smo doista stvoreni za drukčiji svijet od ovoga u kojem sada živimo i koji je zbog nas postao ovakav kakav je sada.

Bog, kralj svemira, ne bi bio Bog kad bi se zadovoljio time. On je time nezadovoljniji nego mi ljudi. Ne bi bio Bog kad ne bi tražio ono što je za nas najbolje. Njegovo srce kuca za nas. Ne može prestati ljubiti nas. Bog piše *svoju* priču. Svjetska povijest postaje Božja povijest spasenja. Vi i ja, svi smo mi dio nje ili to možemo postati.

Za čitanje i produbljivanje: Post 1-4; Ps 8; Jak 3,9; Rim 5,12-21; 1 Tim 2,3-7

4 Narod kraljeva

Ipak: Bog je bio i jest uvijek prisutan. I nakon Edena i izvan njega. Ali više ne onako *kao* u Edenu. Skriven i nevidljiv. On je Duh. On je posvuda. I danas. On je tu za dobro nas ljudi. Čak i kad to ne vidimo ili ne osjećamo. Na kraju krajeva, on je sve stvorio ni iz čega, drži sve na okupu i održava na životu. Iako je on Beskonačni, izvan svega stvorenoga, ipak je on onaj u kome i po kome postojimo. Mi smo njegovo stvorenje. On zna za sve i za svaku pojedinost. On nas ne pušta.

Ljudi su tada počeli zazivati nevidljivoga Boga, moliti se. Taj Bog, vječni kralj, brinuo se za svoje ljude. Ali oni su, jedva drukčije nego danas, išli svojim putovima. U religiji, u kulturi, u obiteljskom životu, u politici. Kraljevsko dostojanstvo – biti Božja slika, brižan kao on – nije im životno geslo. Samo je kod malobrojnih tako. Iako unutarnji glas svakoga čovjeka podsjeća na to kako bi trebalo biti. I na to kako ne bi trebalo biti. Savjest je dana ljudima, kao zaštita za njih same i za druge.

Kraljevi kakvi su bili na početku možemo biti samo *zajedno* s kraljem svemira. Kad je on dio našega života. Tako smo stvoreni. Prazninu u nama, daleko od Boga, on želi ispuniti. Mi smo je ispunili svime što zamjenjuje Boga. Zamijenili smo ga idolima za koje vjerujemo da mogu ispuniti tu prazninu. Ipak: Bog želi imati obitelj. Kraljevsku!

Kad Bog piše povijest, onda moramo pogledati u povijest. Abraham je bio prekretnica, novi početak. S njim Božja priča s njegovim ljudima dobiva novu dimenziju. On će biti blagoslov i imati mnogo potomaka. Njegov sin Izak, zatim Jakov i njegovih dvanaest sinova praoci su izraelskoga naroda. U Egiptu postaju robovi. Nastaje malen narod. Jahve, „Ja sam koji jesam“, izabire ih za svoj narod. Izlazak koji donosi oslobođenje izvodi ih iz egipatskoga ropstva u pustinju. Ovdje Bog s njima sklapa savez: postaju narod kraljeva i svećenika.

Novi početak s cijelim narodom. Mojsije im je kralj, svećenik i prorok, koji ih vodi, koji se za njih zauzima kod Boga i koji im govori Božje riječi. Zakon, Deset zapovijedi, dio su saveza. Kasnije će to biti samo Stari savez. Kao na početku, i sada dolazi do loma. Božji narod pravi sebi vidljivoga boga, zlatno tele. Idila je narušena. Prijestup i grijeh u Božjem narodu zahtijevaju naknadu za počinjeno zlo i oproštenje. Uspostavlja se žrtvena služba.

Kao kraljevi i svećenici i kao izabrani narod bili su narodima svijeta uzor, a time i putokaz, ili su to mogli biti. Oni su bili ti koji su služili živome Bogu

Stvoritelju, poznavali ga i trebali zračiti njegovim bićem i njegovom stvarnošću, dok su kao svećenici živjeli u njegovoj prisutnosti, kao nekoć Adam i Eva u Edenu.

Njihova priča ide dalje, kao i naša. Nastanjuju se u zemlji Kanaan. Prolaze godine dok ne nađu mir.

Zatim, nešto kasnije, piše: Svatko je činio što je bilo pravo u njegovim očima. Jer nije bilo kralja u zemlji.

Pa čak i kad je netko kralj ili ima kralja i kad se cijeli narod sastoji od kraljeva i svećenika, to nije automatski onako kako je Bog zamislio. Kao što je na početku Božja slika pretrpjela štetu zbog grijeha, tako se događa i kad kraljevi i svećenici griješe. Poznato nam je to kad kraljevi i kraljice nisu dorasli svojoj ulozi i dostojanstvu. Biti nešto, imati naslov – to je jedno. S nama ljudima je teško. U nama djeluje neka vrsta sile teže koja se zove grijeh. Nismo joj samo izručeni, često smo joj suučesnici. Treba nam pomoć. Spasenje i oslobođenje.

Ps 139; Heb 1,3; Dj 17,27-29; Post 4,26; Ps 10,16; 24,8; 29,10; Iz 6,1; Post 12,2; Izl 12; 19,6; 20.

5 Kralj po Božjem srcu

Različiti vođe u biblijskom povijesnom izvještaju imali su gotovo kraljevske uloge. Kao Abraham, Mojsije, njegov nasljednik Jošua ili prorok Samuel. Ali s Davidovim usponom dolazimo do prototipa ljudskoga kralja. Time on postaje i uzor i praotac kralja koji dolazi, a koji je tema ove knjige.

Unatoč svojim slabostima i posrtajima David je opisan kao čovjek po Božjem srcu. On postaje uzor obećanoga Mesije. Kad se otkriva ta proročka vizija, postaje jasno da kralj koji dolazi neće biti samo još jedan Davidov sin. Bit će to veći David, štoviše Davidov Gospodin. To zvuči kao nerješiva zagonetka. U kralju Isusu ta se zagonetka rješava.

Taj novi David postaje utjelovljenje mesijanskoga iščekivanja. On je simbol mesijanskoga vremena spasenja, koje donosi oslobođenje. Koje bi razdijeljeno sjeverno i južno izraelsko kraljevstvo ponovno ujedinilo u jedno kraljevstvo i oživjelo stare dane. Takva su bila očekivanja. Ispunit će se ipak nešto drukčije. Ne zato što su predviđanja bila pogrešna, nego zato što nisu bila ispravno protumačena.

David je čovjek po Božjem srcu. Bog ga je primio u svoje srce. Ne zato što je bio bez pogreške ili čak bez grijeha. Naprotiv. U njegovu životu mnogo toga pođe po zlu. Postaje preljubnik i ubojica, jadan je otac. Zašto je imao poseban položaj pred Bogom? Tajna je u ovome: David je unatoč svemu čeznuo za Bogom. Usred svojih poraza i promašaja tražio je Boga! Uvijek iznova. Na kraju života bio je slomljen. U svemu se podložio onome što je Bog htio. Teško je sagriješio i morao je gorko okusiti posljedice. Koliko god njegov život bio krhak, iskusio je Božju milost i dobrotu. I mogao se osloniti na savez, Davidov savez, koji je jamčio vječno kraljevstvo s novim Davidom.

Davidova priča ohrabruje sve koji su podbacili! I mi postajemo dio te priče. Kralj Mesija koji dolazi probit će granice Izraela. Mesijino kraljevstvo koje dolazi ispunit će cijelu zemlju.

Tko će to biti, onaj koji će jednoga dana imati vječno kraljevstvo na Davidovu prijestolju? Tko će biti on, DAVIDUS REX, kralj iz Davidove loze? I kada će to biti?

1 Sam 16,13; Davidova priča nalazi se u Prvoj i Drugoj knjizi o Samuelu i u Knjigama ljetopisa. Mt 22,42-45.

6 Čekanje kralja: proroštva

Zamislite da pripadate malenu narodu koji ima burnu povijest iza sebe i nalazi se usred teškoća. Svete knjige toga naroda čuvaju mnoga obećanja da će doći kralj. Netko nenadmašan, koji ima sve ono o čemu se sanja, i još više. Ti spisi, koji su nastajali i bili skupljani tijekom dugoga razdoblja, uvijek iznova govore o tome. *Nada izraelskoga naroda je Mesija.* Iščekivanje toga kralja otkucaj je srca malenoga naroda. Ono ga održava na životu. Prava, živa nada.

Jedno nedostaje u iščekivanju Mesije: nitko ne može točno reći *kada* će doći. I nitko – *kako* će doći. Često se govori o moći i slavi. Ali i o patnji, smrti i strahu. Kako će se to ispuniti? I može li oboje istodobno postati istina? Tekstovi hebrejske Biblije budili su različita očekivanja. Oko toga se nisu slagali, ali ne i oko toga da će on doći.

U danima Isusova rođenja iščekivanje Mesije gotovo se može opipati. Za malobrojne koji su neposredno upućeni, koji vide dijete i majku, za njih je došao velik dan.

Očekivanja vezana uz toga kralja Mesiju nisu mogla biti veća. Izrael, ili ono što je od njega ostalo, dio je Rimskoga Carstva. Ne Jeruzalem, nego Rim je glavni grad svijeta. Mesija bi to promijenio i okrenuo naglavačke. Pitanje moći riješio bi u korist Izraela.

Ali je li se još moglo računati s Mesijom, s pravim kraljem spasiteljem? Što je govorilo u prilog tome? Proroštva, dakle predviđanja, više su se puta ispunila u povijesti toga naroda. A sada? Uostalom, radilo se o najvećoj stvari od svih. I opet se trebalo pokazati da Bog ne može lagati. Što obeća, to i ispuni.

Napravit ćemo velik skok, ravno u dane kad se ispunjava sve što je bilo prorečeno.

A tebi, Betleheme, u kraju roda Efrate, Gospodin poručuje: Koliko god bio malen među gradovima u Judi, iz tebe će doći budući vladar nad mojim narodom Izraelom. Njegovo podrijetlo seže u daleku prošlost, u dane pradavnih vremena.

Mih 5,1

Neka proroštva: Post 49,10; Br 24,17; Iz 7,14; 9,6; 11,1; 40,3-5.11; 53; Jr 23,5-6; Mih 5,1; Hoš 11,1; Mal 3,1; Ps 118,22; Zah 9,9; 12,10; 13,7; Ps 2; 16,10; 30,4; 110,1 i mnoga druga.

7 „Evanđelje“ cara Augusta

Riječ evanđelje zvuči kršćanski. Ali nije uvijek bilo tako. Nije to izum Crkve. Bila je to uobičajena riječ za dobru vijest bilo koje vrste ili bilo kojega sadržaja. Osobito ju je rimski carski kult rabio kao radosnu vijest o caru, njegovu rođenju i njegovim izvanrednim osobinama na blagoslov carstva i njegovih ljudi. Tako kaže glasoviti natpis iz Priene. Rodio se car August. To se „evanđelje“ kao radosna vijest širi Rimskim Carstvom – vijest o prvom i najvećem rimskom caru u povijesti:

> *„Ovaj je dan cijelomu svijetu dao drugo lice; svijet bi bio osuđen na propast da u ovome sada rođenome nije svim ljudima zasjala zajednička sreća. Ispravno sudi tko u ovom rođendanu prepoznaje za sebe početak života i svih životnih snaga; sada je napokon prošlo vrijeme kad je čovjek morao žaliti što je rođen. Ni od jednoga drugog dana pojedinac i zajednica ne primaju toliko dobra kao od ovoga rođendana, jednako sretnoga za sve. Providnost, koja upravlja svime u životu, ispunila je ovoga čovjeka takvim darovima na spas ljudi da ga je nama i budućim naraštajima poslala kao spasitelja; on će okončati svaki sukob i sve divno urediti. U njegovu su pojavljivanju ispunjene nade predaka; on ne samo da je nadmašio sve nekadašnje dobrotvore čovječanstva, nego je i nemoguće da ikada dođe veći. Rođendan boga donio je svijetu radosne vijesti [evanđelja] koje su s njim povezane. Od njegova rođenja mora početi novo računanje vremena.“*

Takve tekstove treba imati pred očima ako se želi razumjeti kako je antički čitatelj shvaćao naslov jednoga drugog književnog djela: Evanđelje po Marku naziva se *evanđeljem.* Marko stavlja Isusa i njegov život uz bok caru. On stavlja čitatelje i slušatelje svoga evanđelja pred izbor.

Ono što je trebalo vrijediti za Augusta, vrijedilo je i za Isusa i njegovo kraljevstvo. Carski kult nije obilježio samo pojam evanđelja. Isto vrijedi i za najvažniji od svih kristoloških naslova, „Gospodin“ (grčki: kyrios), i naposljetku i za pojam „Sin Božji“.

Židovsko iščekivanje Mesije vidi kako dolazi vladar koji nadmašuje sve i svakoga. Isus iz Nazareta ispunjenje je svih predviđanja i očekivanja.

Ono što se o Augustu i od njega govori nijedan smrtnik nikada ne može ispuniti. Zato ga nazivaju bogom ili i sinom boga. Ipak je umro kao i svi drugi. Ali sada dolazi netko tko će također umrijeti. Ali ne zato što mora umrijeti. On umire dobrovoljno. Za druge. I on je Bog. Bez početka – za razliku od

Augusta. Svojom će smrću pobijediti smrt, najvećega neprijatelja ljudi. I ukloniti iz svijeta njezin uzrok: grijeh.

Mk 1,1; Iv 10,18; Heb 2,9-14; Iv 1,29.

8 Rođenje kralja Mesije

Svako je rođenje čudo. Pet sam puta smio doživjeti takav događaj. Muka i radost rodilje izmjenjuju se iz trenutka u trenutak. U staro su vrijeme porodi često loše završavali za majku i dijete.

I rođenje ovoga kralja je čudo. Vjerojatno najveće koje je naš planet ikada doživio. Ono što se ovdje događa – da Bog postaje čovjekom – za čitave je redove veličine iznad našega razumijevanja. Kao i sam Bog, potpuno Drugi i Neshvatljivi. Sam Bog postaje malen. Svodi se na otprilike 3500 grama. A Sin Božji sam je Stvoritelj i kralj svemira.

Kako će taj kralj ući u naš svijet? Bog se češće pojavljivao. U gorućem grmu, zastrašujuće na gori Sinaju, češće kao anđeo Gospodnji. Ali to su bili samo „kratki posjeti". Sada je došao Božji trenutak, to je oduvijek namjeravao: *On želi prebivati i ostati s ljudima*.

Bog postaje čovjek. Opet samo tri riječi koje sve sažimaju. Bog ostaje Bog kad postaje čovjek. Ali ostavlja iza sebe ono što čini da je Bog Bog, koliko mi smrtnici to možemo razumjeti: nebesko prijestolje, svemoć, vladavinu. Ne drži se toga kao nečega što je oteo ili čega se čovjek grčevito drži.

Trenutak je čvrsto određen u Božjoj providnosti. Bila je to punina vremena. Iz Božje perspektive najbolji trenutak. Iz svjetovne perspektive beznačajan. Tadašnji svijet to i ne primjećuje. Car August – o njegovu smo „evanđelju" čuli – daje prebrojiti i upisati stanovnike svoga carstva. Ljudi zbog toga moraju doći u svoj zavičajni grad. Nakon što je Marija, u visokoj trudnoći, sa svojim mužem Josipom iz Nazareta pješačila više od sto kilometara do Betlehema, ondje su sve kuće prepune. Rujan je. Za mladi par, Josipa i Mariju, više nema mjesta kod rodbine u gornjoj prostoriji, stambenom dijelu izraelske kuće. Ipak nalaze smještaj kod rodbine. Ali u prizemlju, ondje gdje se životinje uvode na noć. Kuća je već puna. Muškarce za vrijeme poroda šalju van. Porod počinje odmah i dobro završava. Zatim prvorođenca polažu u jasle. Praktično rješenje. Dijete ondje dobro spava. Improvizirano mjesto za porod. Ali za ono vrijeme i za ovaj jednostavni par iz najskromnijih prilika nije neobično. Prije uobičajeno.

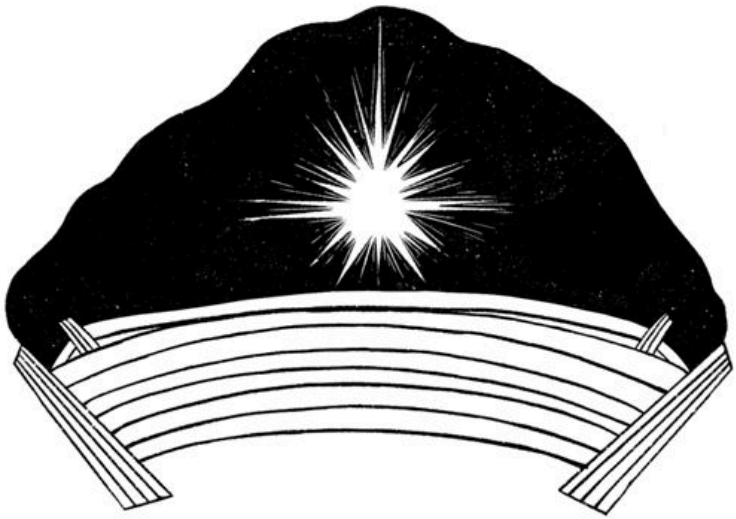
Isus nije došao samo za bogate i slavne. Ne samo za ugledne i plemenite. Došao je za male ljude, za one koji nisu nitko. Došao je za ljude kojima drugi ne bi posvetili ni drugu misao. Za obične. Za neupadljive i neprimjetne. Za zaboravljene i previđene. To se odražava već u načinu njegova rođenja.

Stvoritelj svemira rodio se u najnespektakularnijim okolnostima. Bog je učinio nešto tako spektakularno da cijelu težinu njegova značenja 2000 godina kasnije jedva još možemo shvatiti: Bog upisuje vječnost u obično.

A to znači da Bog možda po Isusu može napisati vječno spektakularnu priču usred vašega običnog, dosadnog, svakodnevnog, beznačajnog života.

Kralj koji tako dolazi u život, kao bespomoćno dijete, koji se povjerava mladome paru – on postavlja znak. On od samoga početka pokazuje *kakav* je.

To je kozmički događaj: iz Partskoga Carstva, nekadašnjega područja Babilonije, dolaze učenjaci, astronomi, i slijede zvijezdu. Koja ih točno dovodi do mjesta rođenja. Možda su im Židovi u Babilonu svojim spisima pomogli da shvate što se događa. Krajnje neobične popratne pojave. Nisu stigli u Betlehem dan nakon rođenja. Tek mjesecima poslije. Pronalaze mjesto i dijete. Odaju tom djetetu čast dragocjenim darovima. Doista su se poklonili malenom djetetu, kao što se klanja Bogu. Prvi koji se klanjaju kralju Židova jesu Parti, a ne Židovi.

Tome se pridružuje i mnogo raspravljana tema rođenja od Djevice. Isus nije imao biološkoga oca. Josip to nije bio. To je Josipa i Mariju dovelo u teškoće među njima samima, na kojima im zacijelo nitko neće zavidjeti. Nebo čini sve da Josip shvati što se ovdje događa. Uspijeva ga uvjeriti da je sve u redu.

I nekršćani i kršćani smatraju rođenje od Djevice metaforom ili bajkom. Ja ne. Kod rođenja od Djevice ne radi se o biološko-tjelesnom stanju Marije. Čudo je nadnaravno stvaralačko djelovanje Boga. Duh Sveti prouzročio je Marijinu trudnoću. „Začeće" Isusovo, utjelovljenje, dogodilo se po Duhu Svetom, po sili Svevišnjega. Začet i primljen bio je *Sin Božji*. To je on kao čovjek i ujedno kao Bog. Tajna. Tako je moralo biti da bi bio *Sveti*. Bez grijeha. Da bi nas spasio od naših grijeha.

Važno je ovo: kralj se želi roditi u naš život. Dostaje mu i najskromniji smještaj. Ne treba mu palača. Naš život sa svom svojom starudijom nije vrijedan toga da se kralj useli. A on to ipak čini, jer želi nas. Ipak to čini ako ga pustimo unutra.

Ovaj sam tekst napisao u božićno vrijeme. Moja omiljena pjesma ima ovaj pripjev, ne bih znao za bolji:

O, poklonimo se,
Kralju.
Kralju časti,
Vladaru nebeskih vojski
Adeste fideles, Friedrich Heinrich Ranke

Da se Krist i tisuću puta rodio u Betlehemu, a ne u tebi: ti bi ipak za svu vječnost ostao izgubljen.

Angelus Silesius

Iv 1,1-2.14; Izl 3,1-6; 19,16-25; Otk 21,1-3; Fil 2,5-10; Gal 4,4; Lk 2,1-7; Mt 2,1-18; Lk 1,35; Ps 2; Iv 3.

9 Kraljevo podrijetlo i poslanje

Izrael, ili ono što je od njega ostalo, dugo nije vidio kralja. Sadašnji kralj bio je Edomac, Herod. Ništa nije bilo kako je trebalo biti u ovoj maloj zemlji pod rimskom upravom. Pravi izraelski kralj morao se rodoslovljem iskazati kao Davidov potomak. To ne bi bila zapreka: Isus je bio potomak iz Judina plemena, potomak iz Davidove obitelji.

Isus je postojao prije svoga rođenja. Njegovo rođenje nije bilo ponovno rođenje u budističkom smislu. Postojao je kao Sin Božji, bez početka, bez rođenja. On je vječan. Po njemu je stvoren svemir. Zemlja i ljudi.

Sin je bio poslan Izraelu, Božjem vlastitom narodu. On je bio čežnja toga naroda koji je čekao svoga Mesiju. Tako su rekli proroci. I tako se i dogodilo. Dugo ostaje skriveno da je Isus, Davidov sin, ujedno i vječni Sin Božji. Mesija dovodi povijest Izraela i njegova proroštva do ispunjenja. Mi, Europljani i narodi svijeta, isprva smo tu samo promatrači. Isus je jedan od mnogih proroka po kojima je Bog govorio svome narodu. On je posljednji u dugom nizu proroka, konačni i najveći. Sam Bog govori, jer Isus je Bog.

Isus dolazi s pozivom. Dolazi u svijet sa zadaćom. On će biti Mesija, kralj Izraela. Dolazi da otkupi narod od njegovih grijeha. Ne od Rimljana.

Šaljući svoga Sina, Bog postavlja Isusa za Mesiju, „pomazanoga kralja“. U Isusu Kristu Bog je započeo i uspostavio svoje kraljevstvo, Božju kraljevsku vladavinu; u njegovu kraljevstvu vlada Isus – kralj. Ponovimo to još jednom: zamisao kralja i kraljevske vladavine povezana je s izvornim stvaranjem. Bog je htio da njegove slike, Adam i Eva, vladaju ovim svijetom. Oni su u toj ulozi zakazali, isto kao i mnogi kraljevi poslije. Zato je Bog poslao svoga Sina da on vlada. Zauvijek. Onako kako je Bog oduvijek zamišljao vladanje.

Kao njezin kralj, Mesija i Gospodin, Sin sada daje nalog Crkvi – misli se na sve kršćane, bez obzira na konfesiju. Ona je pozvana pred svijetom svjedočiti ovo: da je Isus pravi kralj koji će ponovno doći i da je samo u njemu otkupljenje. Crkva je pozvana da kao Božji narod utjelovljuje to kraljevstvo – Božju vladavinu. Po njoj Božja vladavina postaje vidljiva.

Ne car, nego *Isus* je pravi Sin Božji. On dolazi iz kraljevske kuće koja je mnogo starija od Rima. Dolazi iz kuće kralja Davida. Njemu je bio obećan nasljednik koji će zauvijek sjediti na Davidovu prijestolju. To nije bio Davidov sin Salomon. To je Isus iz Davidova rodoslovlja. Dakle i Davidov sin. To je

preduvjet ako se Božje obećanje treba ostvariti. I ostvarilo se: u Isusu je obećanje ispunjeno.

Ta je poruka već unaprijed bila najavljena po Božjim prorocima, a oni su je zapisali u svetim knjigama.

Ta poruka govori o njemu, Božjem Sinu. Po ljudskoj strani on je potomak kralja Davida.

A istodobno je postavljen za Sina Božjega. To se dogodilo snažnim djelovanjem Božjega Duha, koji očituje Božju svetu stvarnost, a pokazuje se po uskrsnuću Isusa, Mesije, našega Gospodina.

Rim 1,2-4

Mt 1,1-17; 2,1-15; Lk 23,8-15; Iv 1,1-3; Kol 1,16; Heb 1; 10,5; Iv 12,27; 2 Sam 7,12-16; Rim 1,1-7.

10 Kraljev život

Živjeti kao kralj – ili, kako kaže njemačka izreka, „kao Bog u Francuskoj"! Izreka koja ne vrijedi za kralja koji je ovdje u središtu pozornosti. Kako je ušao u život, u siromašne prilike, bez kraljevske časti, tako je i živio svoj život. Kratak život, 33 godine teškoga rada i odricanja.

Može li se takav život sažeti u ovom poglavlju s otprilike 700 riječi? Nikako. To je samo nekoliko krhotina misli u kojima zasjaje njegov kraljevski život. Uz to pitanje koje zadržavamo u mislima: Što ako bi se naš život sažeo u 700 riječi? Što ostaje? Hoće li se itko nakon dva ili tri naraštaja još sjećati nas? Ja ne bih ni znao kako se zove moj pradjed da ne pitam.

Mnogi, kad je riječ o Isusu, često misle samo na jasle i na križ. Ali vrijeme između toga mora biti jednako važno. Inače ga ne bi ni bilo. Kraljev život jednako je važan kao i njegova smrt. Taj je život toliko jedinstven koliko i dragocjen, tako čist i dobar da je Isusova smrt neopisivo žalosna. Kako je takav nevin život mogao tako završiti?

Isusovo je poslanje otkupiti svoj narod Izrael i sve ljude od njihovih grijeha. Navješćivati Božje kraljevstvo. Ono je s njegovim dolaskom počelo. Kralj je bio tu. A s njim i sila oslobođenja. Ne od Rimljana, okupatora Izraela. Ne. Oslobođenje od zlih sila koje porobljavaju ljude. Te nevidljive sile bile su i jesu razornije od rimske okupacijske vlasti. Također oslobođenje od neizlječivih bolesti koje muče ljude i isključuju ih iz društvenoga života. Oslobođenje i od lažne svetosti, od legalističke, licemjerne pobožnosti. Od učenosti u Pismu bez ljubavi i života. Oslobođenje od lažnih očekivanja. Od sebičnosti. Od nevjere. I ne na posljednjem mjestu – od nas samih.

Sve to obilježava život pravoga kralja. Jednom je došlo dotle da su ga Židovi htjeli učiniti kraljem. Ali Isus se povukao. Poznavao je srca ljudi i njihove pobude. Za *njegovo* kraljevstvo potrebna su obnovljena srca. Srca koja kucaju kao Isusovo. Koja su spremna služiti i ići najnižim putem.

Kristov zemaljski život do njegove tridesete godine ostaje uglavnom skriven. Običan, naporan radnički život s njegovom braćom. Kao građevinski obrtnik. Ovdje Isus ne uči samo zanat. Uči poslušnost koju nije poznavao u zemlji odakle je došao. Na nebu su Otac, Sin i Duh, trojedini Bog, bili povezani u vječnom skladu ljubavi i radosti. Na zemlji se Isus, Sin, predao teškom životu. Tko zna kada je počeo raditi na gradilištu? Bio je

prvorođenac. O Josipu, Marijinu mužu, više ništa ne čujemo. Možda je Isus preuzeo odgovornost za obitelj.

Taj je život Isus ostavio iza sebe s 30 godina. Na rijeci Jordanu daje se krstiti od Ivana Krstitelja, od onoga koji mu je pripravio put. Tada počinje njegovo javno djelovanje. Njegovo mesijansko poslanje. Sve je to zabilježeno u četiri životopisa ili biografije. Matej, Marko, Luka i Ivan. Isplati se čitati ta *Evanđelja* – tako se nazivaju ta četiri izvještaja. Uvijek iznova. Zajedno su ona evanđelje kralja Mesije.

Njegov *život* je poruka. Njegovo propovijedanje, njegove riječi tako su pune snage, vjerodostojne, bliske životu, mudre da ljudi od čuđenja jedva nalaze riječi. Hrome iscjeljuje. Slijepima daje vid. Mrtvi bivaju uskrišeni. Demoni bježe. Kralj izlazi i osvaja zemlju. Drukčije nego vojskovođa. Njegova mudrost i njegova istina neodoljive su. Moć njegove ljubavi osvaja ljudska srca. Sve do danas.

On je jedan od nas, a ipak sasvim drukčiji. Život bez luksuza. Pun odricanja. Bez vlastitoga doma. Vjerski vođe i farizeji neprestano ga sumnjiče i napadaju. Mnogi ga ljudi slijede. Iz različitih pobuda. Mnoge je ljude nasitio kruhom koji je čudesno umnožio. Ali uvijek mu je bilo stalo do srca, do najdublje usmjerenosti života, koja je Bogu kao cilj toliko potrebna. Bilo mu je stalo do srca koja su čista ili trebaju postati čista.

Sa suosjećanjem dotiče neizlječivo bolesne ljude, koji smjesta ozdravljaju. Jedan dodir ovoga kralja mijenja sve. Dopustimo da nas ovaj kralj dotakne. Nikoga tko je došao k njemu i tko danas dolazi k njemu nije odbio niti će ga ikada odbiti.

Just one touch from the King changes everything!
Jedan dodir kralja mijenja sve!

Iv 21,25; 1 Pt 2,22-24; Mt 1,21; Mk 1; Iv 6,15; Heb 5,8; Mk 6,3; Mk 9,15; 10,26; Lk 4,32; 8,25; 9,43; Mt 8,20; Lk 5,13; 22,51; Mk 6,56.

11 Kraljeva radosna vijest

Prvi službeni čin kralja jest navještaj, propovijedanje evanđelja. Navještaj i iscjeljivanje njegova su svakodnevica. On ne predvodi vojsku, ljudi ga jednostavno slijede i slušaju.

Kao što je kod kraljeva često uobičajeno, unaprijed dolazi izaslanstvo da pripremi kraljev posjet. To je Ivan, zvan Krstitelj, koji krči put Gospodinu, kralju i Mesiji. Njegova poruka: ne trebaju se očistiti ulice i kuće, nego srca. Ljudi se trebaju pokajati, obratiti se i promijeniti svoj život. Pustinjski prorok u ogrtaču od devine dlake kao glasnik najavljuje kralja koji ne dolazi u sjaju i slavi.

Obraćenje je i Isusova poruka. Kad Ivan dospije u zatvor, Isus nastavlja njegovu službu. Navješćuje evanđelje o Božjem kraljevstvu: Pokajte se i vjerujte evanđelju! Božja vladavina koja se približava odgovor je na sve probleme ovoga svijeta. Samo Božja vladavina donosi mir, iscjeljenje, oproštenje, slobodu, sigurnost, blagostanje i stabilnost. Božja vladavina, utjelovljena u Isusu, Mesiji, njegov je odgovor na diktaturu svjetskih carstava i njihov neuspjeh, kao i na diktaturu nevidljivih vladara, koji jednako tako vrše svoju vlast. Dakle, poglavarstva i vlasti onostranoga svijeta, koja djeluju na naš vidljivi svijet kako bi uništila ljude.

Isus je kralj toga kraljevstva, kojega je Bog poslao i postavio. On sam u svojoj osobi utjelovljuje poruku kraljevstva, evanđelje. Četiri izvještaja o Isusovu životu u Novom zavjetu ne zovu se uzalud evanđeljem. Njegov život, njegova djela i riječi radosna su vijest. I oni izriču ono što su apostoli poslije napisali u svojim poslanicama.

Kad Isus treba iscijeliti hromoga, kojega spuštaju kroz krov pred njegove noge, kaže nešto neočekivano. Neki su, čini se, vjerovali da može iscijeliti hromoga, inače ne bi ni došli. Ali Isus mu najprije kaže: *Oprošteni su ti grijesi!* Grijesi su veći problem nego biti hrom. Isus prije svega donosi rješenje problema grijeha. To je evanđelje. Anđeo je rekao Josipu, Marijinu mužu:

On će otkupiti narod od njegovih grijeha!

S Isusom je bez ikakve sumnje doista stigla radosna vijest. Isus je bio ono što je govorio. Riječi i život bili su jedno.

„Tako je Isus došao i u Nazaret, gdje je odrastao. U subotu je, kao što je imao običaj, otišao u sinagogu. Ustao je da čita iz Pisma.“

I dodali su mu svitak proroka Izaije. Odmotao ga je i pročitao mjesto gdje piše:

„Duh Gospodnji počiva na meni, jer me Gospodin pomazao. Poslao me sa zadaćom da siromasima donesem radosnu vijest, da zarobljenicima navijestim da će biti slobodni, a slijepima da će progledati, da potlačenima donesem slobodu i da proglasim godinu milosti Gospodnje."

Isus je smotao svitak, vratio ga poslužitelju u sinagogi i sjeo. Svi u sinagogi napeto su ga gledali.

Počeo je govoriti. „Danas se ispunilo ovo Pismo", rekao im je. „Vi ste svjedoci."

Evanđelje, koje je Isus sam bio i koje je navješćivao, vodi u svjetlo, u vječni život. Da staro, grijehe i smrt ostavimo iza sebe.

„Zaista vam kažem: Tko sluša moju riječ i vjeruje onome koji me poslao, ima vječni život. Njega više ne čeka osuda; on je prešao iz smrti u život."

Radosna vijest i Isus jedno su – jedno se ne može imati bez drugoga. Gdje se navješćuje evanđelje, navješćuje se Isus.

Evanđelje o Isusu sažimamo ovako: ono ...

uspostavlja pravednost, uništava ropstvo, bori se protiv siromaštva, iscjeljuje bolesti, otpušta dugove, čisti od grijeha, daruje vječni život, prihvaća one koji su na rubu, uzdiže iz najnižega društvenog položaja i dovodi Božju istinu do punoga izražaja.

Mt 3,1; Mk 1,4; 8,28; Lk 3,1-18; Ef 2,1-3; Kol 1,13; 2,15; Mk 2,1-12; Mt 1,21; Lk 4,16-22; Iv 5,24.

12 Ubojstvo kralja: križ

Evanđelist Ivan opisuje Isusa kao kralja. Više nego drugi evanđelisti. Prije svega ondje gdje se to ne očekuje. Gdje se to nikako ne uklapa. Naime, u Isusovoj muci, u izvještaju o njegovu trpljenju, uhićenju, sudskom procesu i naposljetku u njegovoj smrti na križu.

Ta je muka užasna. Nepravedna. Besramna. Brutalna. Nečovječna i zvjerska. Ali kroz tu tamu vjera prepoznaje ustoličenje pravoga kralja. Izvještaj o muci dvosmisleno svjedoči o proslavljenju, o uzvišenju kralja Mesije.

Isus, Davidov sin, odlazi u Getsemanski vrt. Kad Isus pita vojnike koga traže, njegov ih odgovor obara kao nalet oluje, kad kaže: „Ja sam." Kao da mu leže pred nogama, kralju.

S kraljevskim dostojanstvom i odlučnošću Isus se ne brani mačem kao njegov učenik Petar. Piti čašu koju mu daje Otac – to je ono što je Isusu, Sinu, važno: Tvoja je milost, Bože, više od života, kao što je nekoć rekao David. Čaša koja je za njega puna patnje, a za nas u Gospodnjoj večeri čaša zahvalnosti.

Isusa odvode Ani, tastu velikoga svećenika. Njegov zet Kajfa jednom je rekao – s političkim njuhom, ali ne znajući dalekosežnost svojih riječi: Dobro je da jedan čovjek umre za narod. Kako istinito. Pravi kralj umire za svoj narod!

Iz malenoga, potlačenog svijeta Židova Isusa sada vode u svemir svjetskoga carstva, Rima. Pilat, rimski upravitelj, ima vlast i pita ga otvoreno, kad su njih dvojica vjerojatno nasamo: Jesi li ti kralj Židova?

Isus potvrđuje da je kralj. Ali nad kraljevstvom koje nije od ovoga svijeta. Kraljevstvom koje je uzvišeno iznad svakoga političkog zahtjeva, kraljevstvom koje ne osvaja svijet silom oružja, kao Rimljani. Kraljevstvom iz nebeskoga svijeta. S drugim zakonima. Kraljevstvom koje, u osobi svoga nebeskog kralja, dopušta da ga zdrobi brutalna sila zemaljskoga carstva. Barem je tako izgledalo.

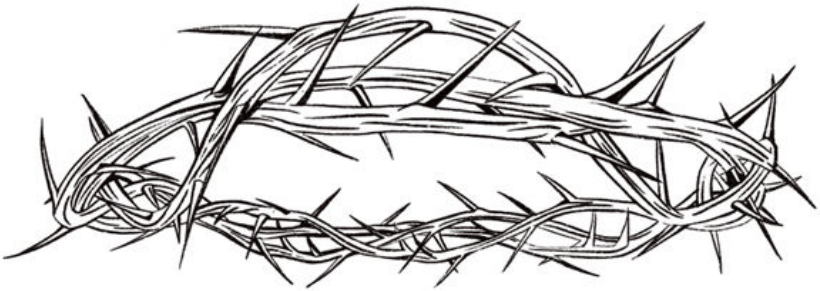
Pilatu je jasno: ovo je kralj Židova. Začuđujuće je kakav osjećaj Pilat pokazuje. On, Rimljanin i idolopoklonik, takoreći ga čini kraljem Židova. Otvoreno kaže mnoštvu: „Evo vašega kralja!" Čak daje pribiti i kraljevski natpis navrh križa. Svi trebaju točno to znati. Izraelske vođe i Isusove tužitelje Pilat izaziva do krajnosti. Jer oni žele njegovu smrt, štoviše njegovu smrt na križu.

Pilat se nesvjesno zauzima za istinu o Isusu: Isus nema nikakve krivnje i on je njihov kralj. Židovi se odlučuju za rimskoga cara. Isusa, svoga pravoga

kralja, odbacuju.

Sljedeće što vidimo jest Isus s krunom od trnja i crvenkastim purpurnim plaštem koji su mu prebacili preko ramena. Krvava karikatura kralja koji je došao svjedočiti za istinu. Trnjem okrunjeno veličanstvo.

Na Golgotu sam nosi svoj križ. Ondje mu trgaju odjeću s tijela. Pribijaju ga na križ. Podižu ga. On je uzdignut, kao što je sam najavio. Kralj je postavljen na svoje prijestolje: stup mučenja, drveni križ.

Nag, krvav, izobličen čovjek pun boli. Njegov poklič prije nego što izdahne kraljevski je, oslobađajući i otkupljujući za njega, za sve, za nas: *Svršeno je!*

Predan za nas. Ovaj Raspeti je onaj koji nas privlači k sebi. Ne Pilat, ne neki car, nego Isus, kralj Mesija! Ovaj čovjek na ovom stratištu postaje naše utočište, mjesto gdje je izvršeno pomirenje za naše grijehe. Ovdje njegova krv pokriva naše grijehe i donosi mir s Bogom – pomirenje s Bogom krvlju njegova križa. Mir s Bogom, a i među nama ljudima, sada postaje moguć. Božja krvava i probodena ruka je ispružena!

To je pravi kralj svijeta, nebeski kralj, vladar svega svijeta i Gospodar gospodara! Tko je spreman odložiti svoju moć, zamijeniti prijestolje križem radi nas, taj je dostojan našega klanjanja. A tko se još i zauzima kod Boga, kod svoga Oca, za oproštenje svojim ubojicama, ostavlja nas ljude bez riječi. Jesmo li zaslužili takvoga Boga?

Križ pokazuje moć Rimljana i uništenje, istrebljenje, štoviše brisanje raspetih i svakoga sjećanja na njih. Jaki pobjeđuju slabe. U slabosti je Isus bio razapet. Za Boga, vladara svemira, to je pobjeda. Koliko god se činilo paradoksalnim: pobjeda ljubavi.

Križ jest i ostaje sablazan. To ostaje i kao znak kršćanske vjere. Bezumlje je i ludost križ i Raspetoga učiniti utemeljiteljem religije. Ništa se tu ne može uljepšati ili romantizirati. To je tako bizarno, tako proturječno, tako naglavačke. Ali za sve koji vjeruju da na tom sramotnom stupu Božja

mudrost i ljubav dosežu svoj vrhunac, križ i ono što se ondje dogodilo jest Božja sila na spasenje. Na spas! Bog koji trpi, raspeti Bog, ludost je, ali ujedno i poruka koja svakodnevno dira ljude, mijenja ih i čini ih novim ljudima.

Josipova priča pralik je Mesije – njegova ga braća bacaju u jamu, prodaju ga u Egipat, gdje bolnim zaobilaznim putovima postaje namjesnik, kao i Krist.

Kad je Josip došao do njih, svukli su s njega njegovu haljinu, onu raskošnu haljinu koju je imao na sebi. Zatim su ga zgrabili i bacili u čatrnju. Čatrnja je bila prazna; u njoj nije bilo vode.

Post 37,23-24

Iv 18-19; Mt 26,36-27,56; Mk 14-15; Lk 22-23; Rim 3,21-26; 2 Kor 13,4; 1 Kor 1,22-24; Kol 1,20; Ef 2,16; Fil 2,8.

13 Kakav kralj

(Pjesma u njemačkom izvorniku)

Was für ein König, der sein Land verlässt für mich. Und alles hingibt, was ihm lieb und wichtig ist. Der sich aufmacht und weit in die Fremde zieht, um zu suchen die, die er von Herzen liebt. Der nicht ruht bis auch der letzte seiner Freunde bei ihm ist, der voll Sehnsucht und voll Freude mich in die Arme schließt.

Wer so ist, der ist wahrhaft königlich. Diesen König liebe ich.

Was für ein König, der ein großes Festmahl hält für all die Schwachen und die Armen dieser Welt. Der uns seine Brüder, seine Schwestern nennt, weil er wie wir das Leben hier auf Erden kennt. Was für ein König, der aus Liebe seine Krone niederlegt und sie eintauscht gegen eine, die aus Dornen ist.

Was für ein König, der sein Leben für mich gibt, wo ich doch nicht von edler Herkunft bin. Was für ein König, der dem Tod ins Auge sieht und ihn als Erster ein für alle Mal besiegt. Was für ein König, der den Weg geht, der noch nicht gegangen ist, weil dieser Weg für uns der Weg in die Freiheit ist.

Lothar Kosse, 2011, uz ljubazno dopuštenje.

14 Kralj u grobu

Kralj se pokapa na poseban način. S velikom povorkom i dostojnim grobnim mjestom. Raspete zločince ostavljaju danima da vise na križu, za zastrašivanje. Zatim završe u zajedničkoj grobnici, nedaleko od križa. S njihovim tijelima postupa se kao sa životinjskim strvinama. Na križu te ljude slamaju. I briše se svako sjećanje na njih.

Ali ovdje visi Začetnik života. Ubijen zajedno s dvojicom zločinaca. Što će se sada dogoditi s njim? U drami raspeća postoji mali tračak svjetla. Josip iz Arimateje, član Velikoga vijeća, potajni je Isusov učenik. Sada je došao njegov čas. Sada dokazuje da je Isusov učenik. Kao imućan čovjek pobrinuo se unaprijed i nabavio grob za sebe. Grob isklesan u stijeni, s velikim kamenom teškim nekoliko tona pred njim. Taj se kamen kotrlja u žlijebu na tlu pred otvor groba.

Josip skuplja mnogo hrabrosti, ulazi k Pilatu i moli za tijelo. Pilat, iznenađen Isusovom brzom smrću, pristaje. Josip skida tijelo s križa. Sam ili s pomagačima, ne zna se. Zavija Isusa u laneno platno. Mora se žuriti, subota počinje u sumrak. Polaže Isusa u svoj vlastiti grob i računa s tim da će za sebe trebati novi.

Mnoga su se predviđanja (proroštva) ispunila u Isusovu životu i umiranju. Posebnost koja ne vrijedi ni za jednoga drugog čovjeka. Čak se i o pokopu pisalo stotinama godina prije: Kod bezbožnika su mu odredili grob, ali kod bogataša bio je u svojoj smrti.

Često, kad apostoli pripovijedaju evanđelje, uvijek spominju da Isus nije samo umro, nego je i pokopan. Nitko to ne bi smio odbaciti kao sporednu stvar. Jer tko je pokopan, taj je mrtav. Ne u nesvijesti. Ne prividno mrtav. Sve tjelesne funkcije nepovratno su prestale. Poglavlje „Isus“ privremeno je zaključeno grobom.

Ako se činilo da je njegovom smrću na križu sve završilo, onda tim više njegovim polaganjem u grob. Rimljani su zatim zapečatili grob i dali ga čuvati posebnoj postrojbi. Židovski pismoznanci morali su biti sigurni da Isusovi učenici neće doći ukrasti tijelo. Ali od njih nije prijetila velika opasnost, razbježali su se. Za razliku od učenika, pismoznanci su se sjećali da je Isus nekoliko puta govorio o svojoj nasilnoj smrti, ali i o svome uskrsnuću. Nešto je visjelo u zraku. Hoće li se još nešto dogoditi?

U starokršćanskom vjerovanju stoji: „pokopan i sišao u carstvo smrti“. Začetnik života provaljuje u nesavladivu utvrdu smrti tako što sam umire i mrtav je. O sebi Isus poslije kaže: Bio sam mrtav.

Ono što se zatim dogodilo s onu stranu smrti, kad je sišao u carstvo smrti, nije manje važno od onoga što se dogodilo na križu. Ali sigurno je da se i to dogodilo za nas. Za smrtne ljude, da bismo živjeli, zajedno s njim.

Bio je zlostavljan, ali podnosio je to bez prigovora. Kao janje koje se vodi na klanje, kao ovca kad je strižu, sve je trpio šuteći, bez prigovora.

Usred vremena njegova zatočeništva i suđenja stigla ga je smrt. Budući da je njegov narod navukao na sebe tako veliku krivnju, njegov je život bio ugašen. Tko od ljudi ovoga naraštaja razmišlja o tome?

I dali su mu grob kod bezbožnika, ali kod bogataša bio je u svojoj smrti, jer nije počinio nepravde niti je bilo prijevare u njegovim ustima.

Iz 53,7-9

Dj 2,22-46; 3,15; Heb 2,10; Mt 27,57; Mk 15,43; Iv 19,38; Iz 53,9; 1 Kor 15,4; 1 Pt 3,18-22

15 Kralj u carstvu smrti

I kraljevi moraju umrijeti. Ovaj kralj o kojem ovdje govorimo pretrpio je mučnu smrt. Nasilno je pogubljen na križu. Zatim je položen u grob isklesan u stijeni, koji je zatvoren velikim kamenom.

Čovjek je više od svoga tijela. Nakon smrti on živi dalje. Njegova svijest, njegova duhovna duša ne može biti ubijena. Duhovna duša odgovara cijelom čovjeku, on ostaje i potpuna je osoba u onostranosti. Bez materijalnoga, smrtnog tijela. I izvan kršćanske vjere postoje bezbrojni pokazatelji, da ne kažemo dokazi, da čovjek može postojati izvan svoga tijela i svim osjetilima opažati okolinu nevidljivoga i onostranoga svijeta.

Ta onostranost jest carstvo smrti. U hebrejskoj Bibliji ono se naziva *Šeol*. U Novom zavjetu podzemni svijet, gdje borave mrtvi, zove se *Had*. Ondje postoji područje za pravednike i područje za nepravednike. Prvo se naziva „*Abrahamovo krilo*“. Zatim postoji *najdonje područje*, u kojem se čuvaju buntovni i pali anđeli koji su se pomiješali s ljudima prije Noina vremena i u njegovo vrijeme. Oni su odlučujuće pridonijeli tome da su ljudi tako pali u grijeh da je Bog potopom podvukao crtu. Tako izvještava Knjiga postanka. Stara Crkva u svome vjerovanju, koje kršćani do danas svake nedjelje bezbroj puta zajedno glasno izgovaraju, proglašava: *Sišao u carstvo smrti*. Upravo onamo, u podzemni svijet, koji nam je skriven i u koji se može ući samo kroz smrt, onamo dolje i unutra otišao je on, Krist, kralj.

Možda se čitatelju to čini čudnim i zastarjelim. Ali biblijska slika svijeta prilično je jednostavna: postoji stvoreni vidljivi i stvoreni nevidljivi svijet. Nevidljivi svijet obuhvaća nebo, gdje Bog prebiva i vlada. To se objašnjava riječima i pojmovima koje poznajemo iz vidljivoga svijeta, da bismo uopće i nekako mogli zamisliti taj svijet koji nam je manje ili više skriven. Božje nebo je *gore*. Podzemni svijet, carstvo smrti, uvijek je *dolje*, *pod zemljom*. Pod zemljom ne znači samo grob, nego onostrani, nevidljivi podzemni svijet gdje su mrtvi.

Iako je Abrahamovo krilo mjesto počinka, hebrejska Biblija ipak ne opisuje Šeol kao mjesto kamo bi čovjek htio otići jer bi ondje bilo tako lijepo. *Šeol označava smrt i moć smrti, koju Bog nikada nije htio.*

Novi zavjet naziva podzemni svijet Had. Tako se to mjesto zvalo i u grčkoj mitologiji. Poslije je Had postao vladar podzemnoga svijeta. To mjesto treba razlikovati od pakla. Had i pakao nisu isto.

Vratimo se onom danu raspeća i Isusovu pokopu. Gledano izvana, nastao je mir, izmučeno Isusovo tijelo počivalo je u grobu. Počinjala je subota. *Ali kralj nije počivao*. Silne stvari dogodile su se u podzemnom svijetu. *Kralj je sišao dolje*. Samo kao umrli mogao je sići u to carstvo smrti. I susresti kneza smrti. Sišao je u jamu stare zmije i satro joj glavu. Svladao je jakoga da mu otme pokućstvo. Da oslobodi zarobljenike.

Nije sišao u Šeol da bi i dalje trpio, nego da pobijedi, oslobodi i proglasi.

Sišao je u najdonju tamnicu, k palim anđeoskim knezovima. Njima nije navijestio poruku spasenja, nego poruku pobjede. Trebali su znati da se njihov plan i plan njihova kneza tame nije ostvario. *Njegova smrt značila je njihovu smrt. Njegova smrt, koju su skovale sve sile tame, nije bila njihova pobjeda. Bio je to njihov poraz.* Neočekivano za njih, sada susreću Pobjednika na mjestu gdje ga nikada ne bi očekivali i čuju iz njegovih usta da je došlo spasenje za ljude. Ne propast smrtnika zajedno sa silama tame, nego pobjeda, spasenje i vječni život – to je sada svršeno i pripravljeno za grješnike. Za grješnike koji to nisu zaslužili, ali nad kojima se kralj smilovao.

U Šeolu ili Hadu bili su i svi koji su se bojali Boga, a umrli su do toga dana raspeća. Bili su u carstvu mrtvih, ali ne u nebeskom raju. *Sada im dolazi obećani kralj, Abrahamu, Davidu, Jobu i svima drugima, kako god se zvali. Kralj slave ulazi, a nebrojeno ga mnoštvo prima i pozdravlja. To su sužnji nade!* Njihova nada nije u tome da ondje ostanu. Ni kralj nije došao da ostane. Došao je da ih izvede i uvede u nebeski raj.

Tako se još istoga dana kad je Krist umro događa velik izlazak iz Hada u raj. Jer jednome razbojniku na križu rekao je s velikom sigurnošću: *Još danas bit ćeš sa mnom u raju.* Taj razbojnik slijedi velikoga kralja koji se bori za svoj narod i sve vodi u nebesko svetište, u Božju slavnu prisutnost.

Iza ostaju ruševine Šeola i oni u njemu koji nisu vjerovali. Možda – a nije isključeno – oslobodio je iz podzemnoga svijeta i one kojima je ondje navijestio spasenje. Tko ga susretne, tko ga zazove, bilo gdje, bit će spašen. Bogat je za sve, ovaj milosrdni Kralj slave.

Kralj se poistovjetio s našim životom i postao čovjekom. Živio je život koji smo mi trebali živjeti. Preuzeo je našu smrt, uzeo s nas naše grijehe i sam ih ponio u grob. Bog nam uračunava njegovu smrt, mi smijemo živjeti. Nov, vječan, besmrtan život. Sišao je i razbio utvrdu smrti, da bismo mi mogli živjeti. Vratio se u život. Njegova smrt je naša smrt, a njegov život sada je naš život.

Svaki korak, cijeli kraljev život, bio je nužan za spasenje. Inače bi bilo dovoljno da se pojavi samo radi križa. Kralj je za svoj narod između križa i uskrsnuća izvojevao bitku, iako grob u stijeni ništa od toga nije nagovještavao. Borba u vidljivom svijetu bila je izvojevana, sve do smrti. Sada je došla borba u

nevidljivom svijetu. Opljačkao je Šeol i poveo zarobljenike gore na goru Sion, Božju goru.

I tako, oživljen za nov život, otišao je k duhovima u nevidljivom svijetu koji su se u Noino vrijeme pobunili protiv Boga i koji su sada zatočeni do svoje konačne osude, i navijestio im svoju pobjedu.

1 Pt 3,19-20

Zato kaže: „Uzašavši u visinu, odveo je sužnjeve i dao ljudima darove.“ A ovo: uzašao je – što je drugo nego da je i sišao u donje dijelove zemlje? Onaj koji je sišao isti je onaj koji je i uzašao iznad svih nebesa, da sve ispuni.

Ef 4,8-10

Ne boj se! Ja sam Prvi i Posljednji i Živi. Bio sam mrtav, i evo, živ sam u vijeke vjekova i imam ključeve smrti i Hada.

Otk 1,17-18

2 Sam 22,6; Job 17,16; Ps 16,10; 30,4; 68,17-25; 116,3.8-9.15; 118,17-27; Iz 14,9-15; 38,18; 45,2; Ez 31,16; Hoš 13,14; Zah 9,9-12; Mt 12,28-29.40; Dj 2,22-36 (Ps 16,10-11); Rim 10,6-10 (Pnz 30,12-14); Kol 1,16; 2 Pt 2,4.

16 Kraljevo uskrsnuće

Mrtvi ne oživljavaju. Pravilo bez iznimke. Nije to neka posebna spoznaja, svatko to zna. Smrt, naša konačnost i prolaznost, nije obzor kojim se želimo zadovoljiti. Mnogi osjećaju da smo stvoreni za nešto više nego da se vratimo u zemlju. To ne može biti sve.

Kralj je krenuo u rat. Sam, po nalogu svojega Oca. Za nas. Suočio se sa silom smrti. Dopustio je da ga pobijede. Izgubio je borbu i upravo ju je time dobio. Nadvladao je silu smrti. Preokrenuo je smrt u život. Za svojega života vratio je u život nekoliko ljudi. Sada ga njegov Otac uskrisuje od mrtvih. Pravilo bez iznimke prestaje vrijediti. Bog Otac ne šuti pred smrću pravednika. Šutio je u Getsemaniju, kad je Isus molio da bude pošteđen te patnje. Šutio je dok je sa svojim Sinom prolazio teški put patnje. Šutio je dok je Isus visio na križu. A onda je Otac progovorio, pokazao svu svoju Božju silu i vratio Isusa u život.

Križ je okrutno, tvrdo „ne" ljudi. Uskrisenje je Božje naglašeno „da". Njegovo „da" Kristu, životu i nama, iako se ponašamo kao njegovi neprijatelji. Ili nas naš Stvoritelj uopće ne zanima.

U Isusovoj smrti Isus se susreće s neprijateljstvom ljudi. I s neprijateljstvom sila tame i smrti. I postaje žrtva za naše grijehe, umjesto nas. U uskrisenju je zapečaćeno da je pitanje krivnje, problem naših grijeha, riješeno jednom zauvijek. U našu korist. U uskrisenju su pobijeđene sve nevidljive sile koje su neprijateljske Bogu i ljudima. Put je slobodan za Božje kraljevstvo! Kakav kralj izlazi iz ovoga groba! Kralj živi! Vratio se iz mrtvih kao pobjednik. Počela je budućnost novoga života.

Uskrsnuo! Sam Isus je onaj koji probija smrt i ostavlja za sobom zatvoreni grob u stijeni. Svoje pogrebne povoje ostavlja uredno složene i ulazi u svijet uskrsnuća. On je isti Isus kakvoga su ga učenici poznavali. Ožiljci na rukama, na nogama i na boku ostaju kao vječni spomen i znak njegovih patnji i njegove smrti za nas. Ali sada živi novim životom. Prolazi kroz zatvorena vrata, ne treba mu vremena da promijeni mjesto. Jede ribu sa svojim učenicima, dopušta da ga dotaknu, jest i zauvijek ostaje pravi čovjek.

Kamen težak nekoliko tona uklonjen je s groba. Ne zato da bi Isus mogao izaći, nego zato da bi učenici i žene mogli ući u prazan grob.

Ovo uskrsnuće proturječi svemu što poznajemo. Pa to ne može biti! Bajka? Mit? Mnogo se toga poduzelo da bi se opovrgnula ta povijesna činjenica. Ali

gotovo nijedan događaj svjetske povijesti nije tako dobro posvjedočen kao ovaj. I to nas ne bi trebalo čuditi. Jer s ovim događajem sve stoji ili pada. Grob je bio prazan. Previše je očevidaca susrelo Uskrsloga. Učenici, prestrašeni na smrt, postali su hrabri Kristovi ispovjedavatelji. Više se nisu bojali smrti. Previše ljudi danas doživljava Krista u nadnaravnim iskustvima viđenja i slušanja koja znanost ne može objasniti.

Uskrsnuće kralja Mesije uvelo je čovječanstvo u novu dimenziju. Ona ima mjesta za sve ljude. Ona ostavlja smrt i prolaznost zauvijek u grobu. Pred nama je novo postojanje. Život u izobilju. Vječni život i novo stvorenje – to je ono što je naš kralj izborio za nas. Uloživši svoj život.

Njegovo nas uskrsnuće izvlači van, u život. Život koji se isplati živjeti pobijedio je – po njemu.

Ti me, Gospodine, nećeš predati svijetu mrtvih! Nećeš dopustiti da zauvijek završim u grobu; jer ja ti ostajem vjeran!

Ti me vodiš putem života. U tvojoj blizini nalazim nepomućenu radost; iz tvoje ruke dolazi mi vječna sreća.

Ps 16,10-11

Iv 2,22; Dj 2,24.32; 3,15; Rim 4,24-25; 6,4.9; 8,11.34; 10,9; 1 Kor 15; 1 Sol 1,10; Ef 2,1-6; Kol 3,1; 2 Tim 2,8.

17 Kraljevo uzašašće

Uzašašće kralja Isusa nije bijeg. Nije tek promjena mjesta: to je događaj s golemim posljedicama. Zapravo nije ništa manje važan od križa, groba ili uskrsnuća. O tom se događaju jedva što čuje. U Njemačkoj nam donosi blagdan u proljeće, poznat i kao *Dan očeva*. A upravo taj događaj okrunjuje Isusov život i smrt.

Njemački naziv „Himmelfahrt" (doslovno „vožnja na nebo") zvuči čudno. To nije bila nikakva „vožnja", jer tako Isus nikada ne bi stigao na cilj. Bio je to prijelaz u Božji nebeski svijet, u transcendenciju, koja je posve različita od našega vidljivoga, imanentnoga svijeta, ali nije daleko od njega.

Isus je u pobjedničkoj povorci prošao kroz nebesa. Sva bića toga onostranoga svijeta klanjaju se. Nemaju drugoga izbora. Taj put vodi sve do Božjega prijestolja. Slično njegovu ulasku u Jeruzalem, a ipak posve drukčije. Jer križ je iza njega.

Jedan je čovjek nama ljudima prokrčio i otvorio put do Božjega očinskoga srca. On je put. Sada možemo doći kući. Otac nas čeka. Želi nas primiti.

Najprije je ondje primljen *on*, kao kraljev sin. Kad smo već kod Dana očeva: Bog, vječni Otac, želi dobrodošlicu svojemu Sinu. Radosno ga pozdravlja. Nebo se raduje, svi anđeli i nebeska bića. Sin se vratio. Nakon 33 godine na zemlji vraća se u nebesku palaču.

Izvršio je teško djelo. Pribavio je vječni spas, vječno spasenje. Rodilo se novo stvorenje. Time što je postao čovjek, time što je umro i uskrsnuo. Nije čudo što su ga u vladarskoj palači svemira tako željno iščekivali i što ga sada primaju.

Sve to nije bajka. To je stvarnost s velikim učinkom. Posljedice se još uopće ne mogu sagledati. To se izravno tiče nas ljudi.

Za nas ovaj događaj uzašašća može značiti samo jedno: učiniti isto što i nebeski Otac. Primimo kralja Isusa jednako kao što ga je primio Otac. Očekujmo ga, primimo ga. I on želi ući u naš život. Spreman je za to.

Usput, kad je tako pred svojim učenicima u oblaku otišao na nebo, ondje su bila dva čovjeka, dva anđela, koji su rekli: Kako je sada otišao, tako će sigurno opet doći. Vidljivo, na oblacima.

Uzašao si u pobjedničkoj povorci na visinu, poveo si sa sobom zarobljenike. Primio si darove od ljudi, i od buntovnika. Doista, Bog, Gospodin, ovdje će ostati prebivati!

Blagoslovljen neka je Gospodin! Iz dana u dan nosi naš teret; da, on, Bog, naše je spasenje.

Ps 68,19-20

Mk 16,19-20; Lk 24,50-53; Dj 1,4-11; Heb 5,10; 4,14.

18 Kraljeva krunidba

Krunidbene svečanosti raskošne su ceremonije. Ništa se ne štedi. Jedinstven događaj za svaku kraljicu i svakoga kralja. Pozvani su visoki gosti. Palača je okićena. Ali sada govorimo o nebu. Izvan prostora i vremena naša je mašta ograničena. Fantastika i znanstvena fantastika potiču našu maštu. No ulazak, doček kralja Mesije Isusa i njegova krunidbena svečanost u nebeskoj, onostranoj dimenziji mogu se tek naslutiti, ako uopće. Ali vrlo su stvarni i imaju dalekosežne posljedice.

Isus je okrunjen slavom i čašću – pobjedničkim vijencem! To vjerojatno nije vijenac od maslinovih grančica. Prije je to slika na koju se možemo nadovezati. Krunidbena svečanost traje deset dana.

Bog Otac, kralj svemira, daruje svojemu Sinu najviše počasno mjesto koje može dodijeliti. Postavlja ga za svojega namjesnika. Što on kaže i čini, to je kao da Bog čini. Kao nekoć Josip u Egiptu, faraonov zamjenik.

Čast koju mu iskazuje nebeski Otac nije obiteljska usluga ni obveza. Isus je zaslužio to mjesto. Koliko se duboko ponizio, toliko je visoko uzvišen. Staja u Betlehemu, težak rad, bez imetka, prezren i na kraju križ. Iako je on Stvoritelj, nebeski kralj! Samo su to počasno mjesto u središtu svega postojanja i najviši počasni naslov dostojni njega.

Već je kralj David napisao ove tajanstvene riječi:

> *Gospodin reče mojemu Gospodinu: „Sjedni mi s desne strane dok ne učinim tvoje neprijatelje podnožjem tvojim nogama!“*

To se ispunilo. Kad ovo čitate, to nije prošlogodišnji snijeg. Sve to ima posljedice. Ako je Isus učinjen Gospodinom i Kristom, to će imati posljedice. Prije ili kasnije. Za naš planet, za svakoga čovjeka. Nitko neće moći zaobići ovoga Gospodina, ovoga *Lord of Lords*.

Tada, nedugo nakon što je Isus otišao na nebo, kršćani su u svojim katakombama i skrovištima pjevali ovakve pjesme:

Zato ga je Bog i uzvisio tako neusporedivo visoko i dao mu kao počasni naslov ime koje je veće od svakoga drugog imena.
I budući da Isus nosi to ime, jednoga će dana svi pasti na koljena pred njim, svi koji su na nebu, na zemlji i pod zemljom.
Svi će priznati da je Isus Krist Gospodin i time će dati slavu Bogu Ocu.

Ili: *A on koji je sišao, opet je i uzašao, iznad najvišega od svih nebesa, da tako svojom prisutnošću ispuni cijeli svemir.*

Također: *... uskrsnuća Isusa Krista, koji sada – pošto je otišao na nebo – sjedi na počasnom mjestu Bogu zdesna i kojemu su podložni anđeli i sve sile i vlasti.*

Usput, kao i za uskrsnuće, i za *uzvišenoga* kralja Mesiju postoje očevici. Nekadašnji revnitelj Pavao morao je shvatiti da onaj tko želi istrijebiti kršćane napada samoga Krista, njihova Gospodina. Bila je to golema milost što se upravo njemu ukazao Krist. Ne radi suda. Na putu u Damask Pavao odjednom stoji u svjetlosnom sjaju njegove nebeske slave. Kao na pozornici pod reflektorima. Posljedica: sljepoća. Tri dana kasnije ona je izliječena. Posljedica toga susreta: Pavao se potpuno preokrenuo. Odmah, čim mu je to bilo moguće, naviješta Isusa kao Mesiju i Gospodina. U trenu je shvatio da je ta osoba Mesija, kako su ga opisala i najavila proroštva. Odjednom mu se sve složilo.

Još jedan očevidac, još prije Pavla, bio je učenik Stjepan. Židovi su ga kamenovali. Dok kamenje pljušti po njemu, dano mu je da pogleda u otvoreno nebo. Na Isusa. On stoji u nebeskoj slavi i naginje se prema umirućem mučeniku da ga primi k sebi.

Dana mu je sva vlast na nebu i na zemlji. On vlada. On ima glavnu riječ. Ali, i to je važno, njegov je način vladanja drukčiji. Ne kao što to čine carevi, kraljevi i despoti. Njegovo je vladanje nesebično, pravedno, istinito i puno ljubavi. Njegova vladavina nije moć koja prisiljava. Zlo ovoga svijeta ne zaustavlja se nasiljem. Isus, kralj nad svim kraljevima, to čini na svoj način. Onako kako ga poznajemo iz evanđelja. Možemo mu vjerovati. On stiže do svojega cilja. Dovoljna je jedna riječ i sve su sile ovoga svijeta zaustavljene.

Ako mu je Otac dao prijestolje, onda ne može biti drukčije nego da dobije i prijestolje našega života! Isus, pravi kralj, nije otimač prijestolja. Mi odlučujemo tko će dobiti prijestolje u našem životu. Ljudi, idoli, religije, ovisnosti, strah – i mnoge druge stvari žele vladati našim životom. Njegova je vladavina jedina koja nas ne porobljava. Jedina koja ima budućnost.

Na kojoj strani želimo stajati? Ja možda ponekad podcjenjujem moćnu veličinu i slavu svojega kralja Mesije Isusa. Zato mu iznova i iznova možemo predati prijestolje svojega života. Kod njega je oproštenje i strpljivost. Uvijek novi početak. On ne predbacuje. Uvijek nas iznova prima pod svoju vladavinu milosti.

Gledao sam u noćnim viđenjima: i gle, s oblacima nebeskim dolazio je netko kao sin čovječji. I došao je do Pradavnoga, i doveli su ga pred njega.

14 I dana mu je vlast i čast i kraljevstvo, i svi narodi, plemena i jezici služili su mu. Njegova je vlast vječna vlast koja ne prolazi, a njegovo je kraljevstvo takvo da neće biti razoreno.

Dn 7,13-14

Ono što tome odgovara u Novom zavjetu:

Isus je odgovorio (velikom svećeniku): *„Da! Ali kažem vam, od sada vrijedi: vidjet ćete Sina Čovječjega kako sjedi zdesna Svemogućemu i dolazi na oblacima nebeskim!“*

Mt 26,64

Evo, dolazi s oblacima, i vidjet će ga svako oko, i oni koji su ga proboli, i zbog njega će naricati sva plemena zemlje. Da, amen.

Otk 1,7

Isus je kroz nebo otišao do Božjega prijestolja. Izraelci u Jeruzalemu obuzeti su žalošću pri Petrovoj propovijedi na Duhove, oni isti koji su ga ubili.

Otvorite se širom, moćna vrata, oslobodite put, prastara vrata, da uđe Kralj slave. Tko je taj Kralj slave? To je Gospodin, jak i moćan, Gospodin, moćan u boju. Tko je taj Kralj slave? Gospodin nad vojskama, on je Kralj slave.

Ps 24,7-10

Heb 2,7.9; Ps 10,16; Jr 10,7.10; Dj 2,34; Heb 1,13; Post 41,41-46; Ef 4,8-10; Ps 110,1; Fil 2,5-11; 1 Pt 3,22; Dj 9,1-22; 7,54-60; Mt 28,18; Lk 11,23.

19 Moj Kralj slave

(Pjesma u njemačkom izvorniku)
Der Wind, der in mir weht
Das Wort, das nie vergeht
Alpha und Omega
Der sein wird, ist und war
Berge verbeugen sich vor seinem Angesicht
Ein Wort und es geschieht
Er kommt und Ängste fliehn

Das ist mein König, König der Herrlichkeit
Sein ist das Reich, die Macht in Ewigkeit
Nichts muss ich fürchten, solange ich weiß
Dass der König der Könige nah bei mir bleibt

Der Weg auf dem ich geh
Das Licht auf meinem Weg
Meine Heimat, mein Zuhaus'
Deine Nähe füllt mich aus

Das ist mein König, König der Herrlichkeit
Sein ist das Reich, die Macht in Ewigkeit
Nichts muss ich fürchten, solange ich weiß
Dass der König der Könige nah bei mir bleibt

Tobias / Samuel / Hundt / Harfst

20 Kralj – Davidov i Božji Sin

Drugi psalam nema naslova. To je kraljevski psalam i očekivali bismo da je Davidov. To bi moglo biti, ali kralj koji je ovdje opisan ne može biti David, a ni njegov sin Salomon. Štoviše, ovaj psalam upućuje na jedinstvenoga kralja kakvoga tada nije bilo. Pomazanik u Psalmu 2, Mesija, kralj je kojega je izabrao Bog. Pomazan je i postavljen za kralja i ujedno pomazan Duhom da izvršava svoju službu.

U ovom nešto duljem poglavlju u prvom je planu to da je ovaj kralj Sin Božji. Na starom Istoku, kod Egipćana, ali i u Mezopotamiji, kralj je bio utjelovljeno božanstvo. Čita li se Psalam 2 bez znanja o kome je zapravo riječ, u tom psalmu Pomazanik biva postavljen za kralja na gori Sionu u Jeruzalemu i time posinjen kao sin Svevišnjega. Prije to, dakle, nije bio. Rađanje u Psalmu 2 jest ustoličenje. Zauzimanjem prijestolja kralj biva posinjen kao sin Božji.

„Ta ja sam postavio svojega kralja na Sionu, na svojoj svetoj gori!“
Objavljujem odluku Gospodnju. Rekao mi je: Ti si moj sin, ja sam te danas rodio.
Traži od mene i dat ću ti narode u baštinu, u posjed krajeve zemlje.

Za razliku od povijesne situacije, ovdje se vladavina ne proteže samo na Judu ili Izrael, nego na sve narode. Je li se sanjalo o svjetskoj vladavini?

Božji je san ujediniti sve narode pod jednim jedinstvenim kraljem i po njemu blagosloviti cijeli svijet. Počelo je s Davidom kao praslikom idealnoga kralja i prototipom kralja koji dolazi. Ne bilo kojega kralja, nego kralja iz njegova potomstva, drugim riječima, Davidova sina. Iz kraljevskoga plemena Judina. Psalam 2 gleda u budućnost i očekuje doslovno ispunjenje. Psalam nije pretjerani pusti san, nego najčišće mesijansko proroštvo koje se ispunilo i koje će se tek do kraja ispuniti. Danas živimo u ispunjenju ovoga psalma, kao što pokazuje Dj 13,32-34:

I mi vam navješćujemo radosnu vijest o obećanju danom ocima: da ga je Bog nama, njihovoj djeci, ispunio time što je uskrisio Isusa, kao što i stoji napisano u drugom psalmu:
„Ti si moj Sin, danas sam te rodio.“
A da ga je uskrisio od mrtvih, da se više ne vrati u raspadanje, rekao je ovako: „Dat ću vam pouzdane milosti Davidove.“

Pouzdane milosti Davidove obećanje su Davidu, a time i narodu kojemu je on bio kralj, da će na Davidovu prijestolju imati sina koji će preuzeti vječnu svjetsku vladavinu (Iz 55,3). *U Kristu se to ispunilo.* Izrael doista ima značenje za cijeli svijet. Jer Isus, Židov, iz plemena Judina, sada sjedi na nebeskom prijestolju. On je ispunjenje, ili još bolje, više nego ispunjenje. *Jer on ne postaje Sin, on je vječni Sin Božji koji je postao čovjekom.* Rođen od Boga, on je i kao čovjek Božji Sin, a k tomu je u uskrsnuću potvrđen kao takav:

> *… evanđelje Božje (koje je on unaprijed obećao po svojim prorocima u svetim pismima) o svojem Sinu (koji je po tijelu potekao iz Davidova roda i koji je po Duhu svetosti proglašen Sinom Božjim u sili uskrsnućem mrtvih), Isusu Kristu, našem Gospodinu.*
> *Rim 1,1-4*

Drugi psalam opisuje obred stupanja na prijestolje. Taj obred preuzima evanđelist Marko i obrađuje ga u svojem Evanđelju. Ustoličenje kralja u Ps 2,7-8 odražava se ponajprije u Mk 1,11 i 9,7, ali ide u drukčijem smjeru nego što bi to vjerojatno očekivali židovski čitatelji, a dovršava se zatim u 15,39.

Psalam 2	Evanđelje po Marku
Pomazanje kralja i dar Duha 2,2.6	„Pomazanje“ Isusa za kralja 1,11
Postavljenje na gori Sionu (kraljevo stupanje na prijestolje) 2,6	Božja riječ Isusu (i Ivanu) (razdiranje neba) 1,11 i 9,7
Božja poruka narodima 2,6	Imenovanje Isusa Sinom Božjim 1,11 i 9,7
Ozakonjenje vladavine i davanje ovlasti kralju, Božje imenovanje kralja Sinom Božjim 2,7	Isusova slava pri preobraženju na Hermonu 9,2-3.7
Prijenos vladavine – svjetska vladavina jeruzalemskoga kralja 2,8	Isusova vlast u izgonima demona i u čudesima
Preuzimanje znakova vladavine (željezno žezlo – razbijanje glinenih posuda) 2,9	Isusova palica je navještaj njegova evanđelja 1,14 (na temelju Iz 11,4 – „palica njegovih usta“) Isusovo stupanje na prijestolje – križni put na Golgotu – križ kao prijestolje 15,16-19.39

Ovu studiju dugujem Nenadu Božoviću, iz zbornika „Christ of the Sacred Stories“, 2017, Tübingen.

Već u prvom retku Marko počinje: *„Početak evanđelja Isusa Krista, Sina Božjega.“* Krist, Pomazanik, on je Sin Božji! Napokon se može reći tko je povijesna osoba Mesije iz Psalma 2. Ali kakvoga Mesiju opisuje Marko? Crta vodi ravno do križa, gdje se ne Židov, nego Rimljanin pridružuje Markovu početnom priznanju: *A kad je satnik, koji je stajao nasuprot njemu, vidio da je tako zavapio i izdahnuo, reče: Uistinu, ovaj je čovjek bio Sin Božji!* (15,39)

Na početku je, kao u Psalmu 2, Bog Otac onaj koji se obraća svojemu Sinu i o njemu izriče nešto što je bitno i ujedno neshvatljivo važno: *I začu se glas s nebesa: Ti si moj ljubljeni Sin, u tebi mi je milje* (1,11). Tako i u sredini Evanđelja: *I dođe oblak koji ih zasjeni; i iz oblaka se začu glas: Ovo je moj ljubljeni Sin, njega slušajte* (9,7).

Silazak Duha na Isusa može se u svjetlu ustoličenja u Psalmu 2 promatrati kao „pomazanje Isusa za kralja“: *I odmah, kad je izlazio iz vode, vidje kako se nebesa razdiru i Duh kao golub silazi na njega* (1,10). Kod Noe se golub vratio s maslinovim listom, što nam omogućuje da u golubu prepoznamo Božjega Duha (maslinovo ulje = pomazanje Duhom Svetim). Silaskom Duha Isus je potvrđen i opunomoćen kao dugo očekivani Mesija. To čini sam Bog, Otac: *Našao sam Davida, svojega slugu – svojim svetim uljem pomazao sam ga* (Ps 89,21). Ispunjava se još jedna Izaijina riječ: *Evo moga sluge kojega podupirem, moga izabranika, koji je mio mojoj duši: stavio sam svoj Duh na njega, on će narodima objaviti pravo* (42,1). Božji odnos prema Isusu jedinstven je i ispunjen ljubavlju, uzajamnom naklonošću. On nadilazi sve odnose koje poznajemo i Isusovo kraljevanje kao jedinorođenoga Sina Božjega ispunjava dosad neviđenom dimenzijom i puninom.

Prijenos vladavine na kralja, spomenut u 2,8, događa se u Mk 1,11 sjedinjenjem s Duhom i očituje se u Isusovoj vlasti. Isus poučava kao netko tko ima „vlast“ (1,22.27); njegova se vlast vidi i u izgonu demona (1,24), što je slično vlasti kralja u Ps 2,9. Njegova se vlast vidi i po tome što Isusova pojava izaziva čuđenje i divljenje (1,27), što se vijest o njegovu djelovanju širi (1,28) i što se čudesa množe (1,29-34).

Željezna palica iz Ps 2,9, kojom se neprijatelji razbijaju kao glinene posude, može se povezati s Iz 11,4, mjestom koje govori o „palici njegovih usta“ Mesije ispunjenoga Duhom. Prenese li se to na Isusovo ustoličenje u Mk 1,1-15, kao Isusova palica, kao kraljevsko žezlo, može se shvatiti „palica njegovih usta“, *tj. Isusovo žezlo je njegov navještaj evanđelja (1,14).*

U 2,8 kralju se obećavaju narodi u posjed i predaje mu se svjetska vladavina. Promatramo li to obećanje u kontekstu Mk 1,11, postavlja se pitanje koji su narodi obećani Isusu u posjed i što „krajevi zemlje“ znače u tom kontekstu. Odgovor može glasiti: svi narodi kojima se navješćuje evanđelje i koji ga

prihvaćaju jesu narodi koji postaju Isusov „posjed". Evanđelje se navješćuje sve do „krajeva zemlje". Prvi pripadnik jednoga od tih naroda koji postaju posjed ustoličenoga Mesije Isusa jest rimski satnik pod križem u 15,39.

Umjesto porasta njegove političke moći, kako se očekivalo, ustoličenje kod Marka ide u suprotnom smjeru: *Mesija ne teži za političkom moći.* Pred učenicima stoji Mesija koji će trpjeti. Prije proslavljenja na gori Hermonu Isus jednom, u 8,31-33, najavljuje svoju patnju, a nakon proslavljenja još dvaput, u 9,30-32 i 10,32-34. Imamo li to na umu, moglo bi se razumjeti zašto se Isus kod Marka nikada sam ne predstavlja kao Mesija ili Sin Božji, nego se uvijek služi drugim pojmovima koji ne bude kriva očekivanja.

Posljednji korak Isusova ustoličenja u 15,39 pripremljen je prije toga na više mjesta: najprije Isusovim ulaskom u Jeruzalem, pomazanjem Isusa koje je jedna žena učinila za njegov ukop, zatim u raspravi pred Pilatom i napokon u ruganju vojnika Isusu. Pri Isusovu ulasku u Jeruzalem u 11,1-10 i njegovu sjedenju na magarcu može se prepoznati usporednica s ustoličenjem Salomona, koji je u Jeruzalem ujahao na Davidovoj mazgi (1 Kr 1,38). To objašnjava povik mnoštva „*Blagoslovljeno kraljevstvo našega oca Davida*" u 11,10, koji pokazuje da je mnoštvo očekivalo ponovnu uspostavu Davidova doma.

U svojoj muci Isus je prerušen i odjeven u rekvizite helenističkoga vazalnoga kralja, u grimiznu haljinu i trnov vijenac. Pozdrav „Zdravo, kralju židovski" predstavlja uobičajeni pozdrav kojim se odaje počast vladaru i sličan je pozdravu „Ave Caesar". *Cijeli je prizor zamišljen kao karikatura kraljevskoga obreda.* Isusa udaraju štapom po glavi i pljuju ga. Prema Mt 27,29 stavljaju mu štap u desnu ruku i tako ga čine „kraljevskim žezlom". Tim karikiranjem kraljevskoga obreda vojnici se izruguju Isusu i niječu da je on zakoniti vladar.

Uspon na brežuljak Golgotu (15,22) može se tumačiti kao Isusovo stupanje na prijestolje. Mjesto tako postaje suprotnost Sionu: dok kraljevsko ustoličenje na Sionu u Psalmu 2 znači političku moć, na brežuljku Golgoti ustoličen je kralj Mesija koji trpi. *Sam križ predstavlja kraljevsko prijestolje na kojem Isus umire kao kralj Židova.*

Razdiranje hramskoga zastora simbolizira otvaranje pristupa Bogu za sve narode, što se može povezati s izrazom „dati narode u posjed" u Ps 2,8. To se otvaranje događa u Isusovoj smrti: *Raspećem svojega Sina Bog se objavljuje pred svim narodima.*

Na kraju slijedi priznanje satnika u 15,39. Za razliku od židovskih velikih svećenika, satniku ne treba znak da bi povjerovao, nego dolazi do vjere pod križem. *Samo pod križem čitatelj može razumjeti tko je Isus i kakav je Mesija bio.* Time je Isusovo ustoličenje kod Marka dovršeno.

Što nam preostaje reći na kraju ovoga putovanja kroz drugi psalam i Evanđelje po Marku? Sveta pisma Staroga i Novoga zavjeta tvore isprepleteno i neraskidivo jedinstvo. Jedno se ne može imati bez drugoga. *Proroštvo je Božja stvarnost!*

Kralj je došao i doći će drugi put. On je naš kralj. Slijedimo bezuvjetno i pred cijelim svijetom, ovdje i sada, ovaj poziv koji će uskoro poslušati cijeli svijet:

11 Služite Gospodinu sa strahopoštovanjem, drhtite pred njim i kličite mu!
12 Iskažite čast njegovu Sinu, da se ne razgnjevi i da ne propadnete na svojem krivom putu – jer brzo se njegov gnjev rasplamsa u oganj koji vas proždire! Blago svima koji traže utočište u njemu.

Pouzdane milosti Davidove kao vječni savez:

Kad se tvoji dani ispune i počineš sa svojim ocima, podignut ću tvojega potomka nakon tebe, koji će izaći iz tvojega tijela, i učvrstit ću njegovo kraljevstvo. On će sagraditi kuću mojemu imenu, a ja ću učvrstiti prijestolje njegova kraljevstva zauvijek. ... I tvoja kuća i tvoje kraljevstvo bit će postojani pred tobom zauvijek, tvoje će prijestolje biti čvrsto zauvijek.

2 Sam 7,12-16

1 Zašto se bune narodi? Zašto puci kuju planove koji su ionako osuđeni na propast?

2 Kraljevi ovoga svijeta spremni su za napad, a moćnici se udružuju u borbi protiv Gospodina i protiv kralja kojega je on pomazao.

6 On govori: „Ja sam postavio svojega kralja ovdje na Sionu, na svojoj svetoj gori!“

7 Tada govori kralj: „Objavljujem odluku Gospodnju; rekao mi je: ‚Ti si moj sin, danas sam te rodio.

8 Reci mi što tražiš, ispunit ću ti to! Dajem ti sve narode u baštinu, zemlja do svojih najudaljenijih krajeva bit će tvoj posjed!

10 A sada se urazumite, kraljevi svijeta, dajte se opomenuti, suci na zemlji!

Ps 2

Davidov psalam.
Gospodin reče mojemu Gospodinu:
Sjedi mi zdesna dok ne položim tvoje neprijatelje za podnožje tvojim nogama!
Žezlo tvoje moći pružit će Gospodin sa Siona; vladaj usred svojih neprijatelja!

Ps 110,1-2

Pomazanik u kraljevskim psalmima: 2,2; 20,7; 84,10; 89,39; 132,10

21 Kraljev dar

Isus je to obećao. Kad ode, kad ga više ne bude i kad se učenici budu morali snalaziti bez njega, poslat će Duha. Kao svojega zamjenika. To je *Duh Sveti*. On je toliko jedno, toliko poistovjećen s Isusom, da Isus može reći da on sam dolazi k njima. Taj je Duh Bog kao i Isus, osoba koja je posvuda. Sveprisutan. Isus je sada kao okrunjeni Gospodin i kralj po tom Duhu neposredno uz sve koji ga ljube. Dakle uz one koji mu vjeruju i koji su mu poslušni.

I za taj dan darivanja Duha i danas postoji blagdan. Cijeli vikend. *Duhovi* (Pedesetnica) zove se taj povijesni događaj. To je židovski blagdan. Između Uskrsa, dakle Isusova uskrsnuća, i blagdana Duhova ima pedeset dana. Nakon četrdeset dana Isus je otišao na nebo. Deset dana kasnije daruje i šalje Duha na učenike koji su molili u Jeruzalemu.

To znači deset dana krunidbene svečanosti i ustoličenja kralja u nebeskom svijetu. Nebo i njegovi stanovnici kliču. Sin se vratio i izvršio ono što je trebalo učiniti da se svijet spasi. To se mora proslaviti. I nagraditi. Otac daruje svojemu Sinu – uz najviše počasno mjesto – Duha Svetoga.

Taj je Duh sada kraljeva ruka i oko. Poslan po cijeloj zemlji. Krist je ondje gdje je Duh. Posvuda je djelatan. Traži, pomaže, oslobađa, prosvjetljuje, sprječava nesreću i donosi i sud ondje gdje je nepravda prešla svaku mjeru.

Po tom Duhu vlada on, kralj Mesija. Njegova je vladavina stvarna. Među njegovim ljudima koji su mu odani. U njegovu kraljevstvu, koje je – dok se kralj još nije vratio – nevidljivo. Jer politički vladaju velikani ovoga svijeta. Oni koji su vjerni Isusu često su ugnjetavani. Čak i progonjeni. Oni pripadaju, kao nekoć sam Isus, *kraljevstvu koje trpi*.

Božji Duh, kojega je kralj poslao i darovao, dokaz je da je on kralj, Svevišnji, Prvorođenac od mrtvih. Onaj koji je sada kao uskrsli čovjek ponovno primio sve veličanstvo i božansko bogatstvo koje je imao prije nego što je došao i prije nego što je svijet postojao. Sve je to, naime, ostavio kad je postao čovjekom. Dobrovoljno se toga odrekao. Upravo tu slavu Kristov Duh svjedoči i potvrđuje na zemlji. Ponajprije ondje gdje ljudi za njom čeznu.

Taj živi Božji Duh – ili Duh Mesijin – veza je koja ga čvrsto povezuje s njegovim učenicima na zemlji. Udaljenosti nisu prepreka tom jedinstvu i zajedništvu. Duh svjedoči za kralja Mesiju gdje god ljudi čuju evanđelje i bivaju dirnuti.

Duh je snaga koja učenicima omogućuje da budu vjerni kralju. On je njihov vodič, njihov trener, njihov branitelj i odvjetnik.

Čuju se razne šale o tom Duhu. Ondje gdje se javljaju neobjašnjive, ali posve beznačajne pojave, on bi navodno bio uzrok. Takoreći neka sablast. Važno je ovo: taj je Duh neprestano djelatan. S božanskim, s neograničenim mogućnostima. Da bi ljudi osobno susreli kralja. I da bi došli kući u njegovo kraljevstvo. Ono je otvoreno svima. Osobito su pozvani slabi. Oni koji sumnjaju. Oni koji su sve potpuno zabrljali. Grješnici koji znaju da su grješnici. I oni koji se smatraju dobrim ljudima, a još ne znaju da im je on jednako potreban.

Taj Božji Duh, taj Kristov Duh, s Isusovim srcem i s Očevim srcem djeluje na samoj prvoj crti kad je riječ o spasenju svijeta. Bili bismo neizmjerno začuđeni kad bismo nevidljivo mogli vidjeti kroz posebne naočale i u boji. S druge strane, ne bi se moglo ni zamisliti kako bi naš svijet izgledao da kralj nije darovao toga Duha.

Zato se u Božjoj knjizi kaže: „Kad je uzašao u visinu, zarobio je samo sužanjstvo i za to je ljudima dao darove.

Što znači tvrdnja: „Uzašao je?“ Zar ne i to da je sišao u najdublja područja zemlje!

Onaj koji je sišao isti je onaj koji je i uzašao, visoko iznad svih nebeskih svjetova, tako da posve ispunja svemir.

Ef 4,8-10

Iv 14,18.28; 16,4.7; Dj 1,5-8; 2; 5,32; Otk 1,4; 5,6; 2 Kor 3,17.

22 Kralj kao darežljivi darivatelj i kao dar

Dobar i idealan kralj u antici isticao se dobrotvornošću, kako bi time, naravno, tražio i poštovanje i protuusluge poput odanosti. Tako je to tada funkcioniralo. Idealni kralj u antici velikodušan je dobrotvor koji se zalaže za dobrobit svojih podanika. Vladao je, među ostalim, upadljivom dobrotvornošću. Možda je to bio više kliše nego stvarnost.

Isus je Krist, kraljevski Mesija, pomazani kralj iz Davidove krvne loze. Kad je, dakle, riječ o Kristu, motiv kralja više je ili manje prisutan. Kao kralj Izraela i cijeloga svijeta.

Poslanica Rimljanima služi se motivom kralja na više mjesta. Temelj za to Pavao postavlja odmah na početku, u 1,3-4:

> *… da navješćujem evanđelje Božje, koje je on odavno unaprijed obećao po svojim prorocima u svetim pismima – evanđelje o njegovu Sinu, koji je po tijelu iz Davidova potomstva, a po Duhu svetosti postavljen za Sina Božjega u sili otkako je uskrsnuo od mrtvih: evanđelje o Isusu Kristu, našem Gospodinu.*

Na to se onda uvijek iznova vraća i na tome gradi. Time završava i poslanica: onim koji će kraljevski vladati, u kojega će se narodi uzdati (Rim 15,7-13). Njegova patnja i njegova spremnost na žrtvu ne mogu ušutkati Božju vjernost: Bog mu daruje vladavinu nad svemirom tako što mu daruje prijestolje. Adamova vladavina na samom početku obilježena je neposluhom, grijehom i smrću. Kristova vladavina, naprotiv, poslušnošću, pravednošću i životom. Smrt ga nije mogla zadržati, uskrišen je Božjom slavom i sada je ustoličen Bogu zdesna. Pavlova kraljevska idealna slika upravo je programatska, to je mesijanski dijalog u Rim 5-8 i u cijeloj poslanici.

Rim 5,1-11 sažetak je svega dotad rečenoga i ujedno temelj za ono što slijedi. Taj je tekst u 1. i 11. retku uokviren riječima „*po našem Gospodinu Isusu Kristu*“ (kao što je i cijela poslanica kraljevski uokvirena između 1,1-7 i 15,7-13). Ovaj Pavlov tekst može se promatrati iz perspektive kraljevskoga dobročinstva ili dobrotvornosti. To na njega baca posebno svjetlo, a izvorni su ga čitatelji vjerojatno i tako razumjeli.

Nadmoćni kraljevski dar oslobađa, osposobljava i čuva one koji kralja slijede. Tako i kod Krista i njegovih.

Idealni kralj donosio je svojemu narodu ili nekom gradu mir i pomirenje. *Tako imamo mir s Bogom po našem Gospodinu Isusu Kristu*. Po njemu,

kraljevskom dobrotvoru, imamo pristup Bogu. Pristup u kraljevske odaje. Ondje smo dobili domovinsko pravo, smijemo ondje stanovati, 24/7. Za nekoga tko nije bio dostojan, tko je bio nepoznat i beznačajan, ili za neprijatelja, takav je pristup bio izvan svake mogućnosti.

Pavao opisuje Mesiju kako prinosi žrtvu, što su činili i kraljevi u antici. No ta je žrtva on sam, predanjem svojega života. Moglo se dogoditi da se kralj u ratu žrtvuje za svoj narod ili da je bio spreman na to. U svakom slučaju, to je očekivao od svojih podanika, osobito od svojih vojnika.

Ali ono što ostavlja za sobom svaki uobičajeni obrazac dobrotvornoga kralja antike jest *komu ovdje dobročinstvo koristi*. To upravo nisu pravednici i dostojni ili časni, koji su nalazili milost kod kraljeva. Ovdje su to grješnici, neprijatelji, oni koji su zaslužili smrt. *To je veliko iznenađenje: kralj umire za svoje neprijatelje i ne može čak ni očekivati da mu služe, kako se to poznavalo u antici.* Jer ondje se dar davao s očekivanjem da se dobije protuusluga, svejedno u kojem obliku. Tako je, u svakom slučaju, funkcionirala dobrotvornost.

I tema patnji obrađuje se unutar toga kraljevskog dijaloga. Kraljevski dar inače bi značio kraj patnjama. No ovdje patnje ostaju, jer će tek u slavnoj budućnosti mesijanskoga Božjeg kraljevstva konačno prestati. Ustrajati u patnjama i hvaliti se patnjama – to je izraz odanosti kralju, našemu Kristu.

1 Sada smo, dakle, postali pravedni na temelju povjerenja. Zato imamo mir s Bogom po našem Gospodinu, Mesiji Isusu.

2 Po njemu sada na temelju svojega povjerenja imamo i slobodan pristup tom iskustvu Božje milosti. U njoj čvrsto stojimo i, puni ponosa, oslanjamo se na nadu u Božju divnu slavu.

7 Vrlo se rijetko događa da čovjek pođe u smrt za drugoga čovjeka, za nekoga tko je pravedan. Da, možda se netko i usudi umrijeti za doista dobra čovjeka.

8 Ali Bog je svoju ljubav prema nama posve jasno pokazao time što je Mesija za nas pošao u smrt dok smo još bili prijestupnici zakona.

10 Jer ovako je: dok smo još bili Božji neprijatelji, Bog nas je ponovno pomirio sa sobom žrtvenom smrću svojega Sina. A to onda znači i da ćemo, sada kad smo pomireni s njim, to više njegovim životom iskusiti spasenje.

11 Ali ne samo to! Nego i s ponosom govorimo o Bogu, po našem Gospodinu, Mesiji Isusu. Jer po njemu smo pomireni s Bogom!

Rim 5,1-11

I na drugom mjestu u Božjoj knjizi kaže se: „Radujte se, narodi, zajedno s njegovim narodom!“

I na drugom mjestu: „Hvalite Boga Gospodina, svi narodi, i neka ga slave svi puci!“

I prorok Izaija kaže: „Onaj koji je zapravo izvor Jišajev ustat će da vlada nad narodima. Da, narodi će se uzdati u njega!“

Rim 15,10-12

23 Kraljevo bogatstvo

Kralj je bogat. U pravilu. Ima velik posjed. Ali što je bogatstvo u prolaznom svijetu? I koliko vrijedi bogatstvo ako je oteto vlastitom narodu? Ako je samo malo njih bogato, a mnogi su siromašni?

Kralj Mesija Isus Sin je Božji. On je baštinik koji dobiva sve. Cijeli svemir. Sve što postoji. To pripada njemu.

Bogatstvo nije samo materijalni posjed. Postoje etičke i moralne kvalitete po kojima čovjek može biti siromašan ili bogat. Dobrota, milost, ljubav i pravednost, istina i ljubaznost, velikodušnost i mudrost odlike su koje bismo željeli kod kralja. Isus ih je živio kao čovjek. Te su mu osobine ostale; i kao Svevišnji ostao je onakav kakvim ga opisuju evanđelja.

Moć i bogatstvo često mijenjaju ljude. Ne uvijek nabolje. Isus je bio i jest i ostaje isti zauvijek. Za nas ljude to je radosna vijest. Nešto postojano. Ono na što se možemo osloniti.

Njegovo bogatstvo slave nadilazi zlato, srebro i kriptovalute. Njegovo je bogatstvo novo stvorenje, s onu stranu smrti i prolaznosti.

Dojmljivo je čitati da *ljude* za koje je umro i koji su mu odani kao vjerni sljedbenici smatra svojim bogatstvom. Svojim dragocjenim vlasništvom. Ljudi su najveće bogatstvo, budimo iskreni. Oni čine naš život bogatim, bez njih bismo bili siromašni.

Isus obogaćuje. *On dijeli sve svoje bogatstvo, svoje počasno mjesto, sa svima koji žele pripadati njemu.* Ta znate, kaže jedna biblijska riječ, po čemu se pokazala milost Isusa Krista, našega Gospodina: *On, koji je bio bogat, postao je radi vas siromašan, da se vi njegovim siromaštvom obogatite.*

Kad je riječ o dobrim stvarima, mi, ili većina nas, nemamo mnogo toga ponuditi. Iskreno priznajmo: mi smo prosjaci. A on je kralj koji je postao siromah. Roman Marka Twaina „Kraljević i prosjak" briljantna je pripovijest o kraljevu sinu Edwardu, koji svoju odjeću zamijeni s odjećom prosjačkoga dječaka Toma. Zabunom ga drže Tomom i on tada živi životom prosjaka. Slaba usporedba, ali ipak pogođena. Isus ostavlja za sobom nebesku slavu, vječni sjaj. Ne drži se toga grčevito. Dobrovoljno se svega toga odriče da bi došao do nas. Da bismo izbliza vidjeli i čuli koliko to ozbiljno misli. Naše je bogatstvo bilo njegov cilj.

Sada je opet ondje odakle je došao. Sve što je imao, dobio je natrag. Sada kao čovjek. Da bi to mogao dijeliti s ljudima. Njegovo je bogatstvo njegova

osobna slava – slava GOSPODINA (njem. HERRlichkeit). I njegova svetost. Prorok Izaija imao je viđenje od kojega je zadrhtao. Vidi Gospodina kako sjedi na visokom i uzvišenom prijestolju. Anđeli ga okružuju i služe mu. Anđeli o onome koji sjedi na prijestolju kliču: *Svet! Svet! Svet!* Izaija se toliko prestraši da kaže: *Jao meni, ja sam grješan čovjek*. Jer moje su oči vidjele ono što se zapravo ne može vidjeti: *Jer moje su oči vidjele kralja, Gospodina nad vojskama.*

Kralj Mesija je kao janje. Ali istodobno i kao lav. Njegova je slava divlja, neukroćena i zastrašujuća, ali ujedno i puna ljubavi, blaga i ljubazna. Bog i njegov Krist ostaju za nas i tajna. On je veći nego što možemo zamisliti. Strah ne moramo imati. Strahopoštovanje da. Izaijini su grijesi oprošteni. Kad nas Isus očisti svojom krvlju, možemo živjeti u njegovu svjetlu. Savršena ljubav izgoni strah.

Njegovo je bogatstvo naše bogatstvo. On nije samo velikodušan, on je rastrošan kad je riječ o njegovim ljudima. Krenimo i upoznajmo to bogatstvo. Kakav je to kralj koji ne ubire poreze, nego daruje sve stanovnike svojega kraljevstva!

Gospodine, nitko nije kao ti! Ti si moćan i poznat po svojoj snazi. Tko se ne bi htio tebe bojati i tebe štovati, ti kralju svih naroda? Na to imaš pravo, jer među svim mudracima i kraljevima svijeta nitko se ne može mjeriti s tobom.

Jr 10,6-7

Ps 50,10; Heb 1,2; 13,8; 2 Kor 8,9; Iz 6,1-7; Iv 17,22; Ef 2,6-7.

24 Naš kralj: posrednik i zagovornik

Kralj se smatrao posrednikom između bogova i ljudi. Takav je bio pogled na svijet i takva vjera u antici. Njegova se posrednička uloga izražavala u službi najvišega svećenika. O Augustu i njegovu „evanđelju" već smo čuli. On je prvi car koji preuzima naslov Pontifex maximus i time sebe kao cara čini i vjerskim poglavarom.

Naslov Pontifex maximus izvorno je označavao vrhovnoga čuvara starorimskoga kulta bogova, a zatim je prešao na rimske careve. Politika i religija bile su u to doba usko isprepletene. Tako su, od Nimroda u Babelu do faraona u Egiptu, religija i politika bile u jednoj ruci.

Pontifex znači *graditelj mosta*. On je održavao vezu sa svijetom bogova.

Sve te službe i počasne funkcije savršeno se sjedinjuju u Isusu, Kristu. On nije samo kraj aronske svećeničke službe Staroga saveza. On je kraj svakoga kulta bogova s njegovim svećeničkim i žrtvenim službama, kakav je kod Rimljana i ostalih naroda bio uobičajen – sveprisutna i svakodnevna vjera.

Krist je onaj koji je svoj narod doveo k Bogu. On je onaj koji se kod Boga kao veliki svećenik, ako hoćete, kao Pontifex maximus, zauzima za svoj narod. On se zalaže za nas i izmoljuje za nas Božji blagoslov i pomoć. On kao kraljevski svećenik izlazi iz nebeskoga svetišta k svojemu narodu i donosi nam blagoslov.

On se zauzima za nas kao nitko drugi. Razumije nas, poznaje naše srce i našu narav, zna što nam nedostaje i sa svim time donosi nas pred prijestolje Svevišnjega. Zato smo kod njega najbolje zbrinuti. On je posrednik između Boga i čovjeka. On je onaj koji je uspostavio odnos s Bogom i donio mir svojom krvlju, prolivenom na križu.

Budući da Isus nije iz plemena Levijeva i ne pripada Aronovoj obitelji, nego je rođen iz kraljevskoga plemena Judina, Bog je predvidio novi svećenički red. Taj je red pripremio, odnosno omogućio, već davno prije aronskoga svećeništva. Sada je Krist svećenik po redu *Melkisedekovu*. Melkisedek je živio u Abrahamovo vrijeme i susreo se s njim, ocem vjernika. Bio je kralj Salema i svećenik Svevišnjega. Dakle kralj i svećenik u jednoj osobi. U toj „dvostrukoj ulozi" on je pralik Gospodina Isusa Krista. Njega je Bog postavio za svećenika i kralja zauvijek.

A on, budući da ostaje zauvijek, ima neprolazno svećeništvo. Zato i može bez ikakva ograničenja otkupiti one koji po njemu dolaze u Božju prisutnost. Jer on živi

zauvijek i zato se neprestano zauzima za njih.

Heb 7,24-25

1 Pt 3,18; Heb 2,17; 4,14-16; 5,5-10; 7,25; 8,6; 9,15; 12,24; Rim 8,34; 1 Tim 2,5; Post 14; Ps 110,4.

(Pjesma u njemačkom izvorniku)
Heilig, Heilig, das Lamm Gottes
Das geopfert ist
Lob und Ehre, sei Dir dem König
Auf dem Gnadenthron
Die ganze Schöpfung singt und
Preist dich, den König
Du bist mir alles Herr
Und ich will dich ehren
Tekst: Anja Lehmann

25 Kraljeva mudrost

Za narod je njegov kralj bio najmudriji od svih ljudi. Čak i ako je to bila samo glasina. Kralj je bio i vrhovni sudac svojega naroda. Posljednju je riječ imao on. Njegova je presuda imala posljedice za ljude, zato je morala biti istinita i ispravna – pravedna.

Davno su pred kraljem Salomonom stajale dvije žene. Prepirale su se oko novorođenoga djeteta. Svaka je rodila dijete. Jedno je umrlo. Majka mrtvoga djeteta potajno je zamijenila mrtvo dijete živim. Prevarena majka to odmah primijeti. Ali kako je mogla dokazati prijevaru, bez genetskoga testa? Kako je Salomon trebao odlučiti ako nije bio ondje, ako nije bilo svjedoka? Salomon uzima mač da dijete raspolovi. Jedna polovica za svaku ženu. Po reakciji žena primjećuje koja je prava majka. Prava majka želi poštedjeti dijete, čak i ako ga dobije varalica. Toj je pak svejedno ako dijete bude ubijeno. Zapanjujuća mudrost. Salomon nije od Boga molio bogatstvo i moć, nego mudrost. Ona mu je darovana. Izbliza i izdaleka dolazili su ljudi da ga pitaju za savjet.

Isus je jednom rekao nešto što se gotovo previdi: „Jer ona – kraljica od Sabe – došla je s kraja zemlje da čuje Salomonovu mudrost – a ovdje je netko tko je *veći od Salomona!*“ Isus je zadivljivao svojom mudrošću. Kad je govorio i propovijedao, otvarao se drugi svijet. Drukčiji od svijeta pismoznanaca. Duh mudrosti govorio je po njemu. Njegova je mudrost bila s neba, čista, za obične ljude. Ne visokoparna, iznad glava. Njegove su riječi bile kao najbistrija izvorska voda. Osvježavale su, oživljavale, čistile.

U Kristu, kralju Mesiji, susrećemo Božju mudrost. Ona se bavi nama ljudima, jer smo u krizi iz koje nema izlaza. Njegova se mudrost brine za nas. I vodi nas u slobodu. Pravi egzodus. Kralj nas izvodi van. On zna put. U njemu su, kaže apostol Pavao, skrivena sva blaga mudrosti i spoznanja. Biti uz njega, slušati njega – to je najbolja odluka koju čovjek može donijeti.

Mudrost je sposobnost da se znanje i iskustvo primijene u svakodnevici i da se donose dobre odluke. Takve koje su dobre za sve. Koje imaju budućnost. Čak i ako bi danas značile bolne rezove i odricanje.

Političarima želimo mudrost. Blagoslivljamo ih mudrošću u ime našega kralja. Njihova je zadaća više izazov nego povlastica. Tko ima najbolja rješenja, tko odgovore koji su potrebni onima koji upravljaju da bi naciju proveli kroz teška vremena? I našim je političarima nebo otvoreno da ponove Salomonovu molbu.

Tko osjeća da mu nedostaje mudrosti, neka za nju zamoli ovoga kralja, najmudrijega kralja svih vremena! On kaže da je rado daruje svakome tko ga za nju moli. Bez predbacivanja. Promašaji i grijeh koje uviđamo za njega nisu razlog da uskrati mudrost.

Kakav kralj, koji dijeli od svoje mudrosti i ne zadržava je za sebe! Učimo od njega. Mudrost je više od znanja. To je život uz kralja. U zajedništvu s onim koji se naziva *mudrost*, koja je bila kod Boga prije nego što je postojala zemlja. Strahopoštovanje pred tim Gospodinom početak je mudrosti.

A mudrost odozgo ponajprije je čista i bistra; zatim je miroljubiva, ljubazna, popustljiva. Puna je milosrđa i donosi mnoga dobra djela. Ne poznaje ni pristranost ni pretvaranje.

Jak 3,17

1 Kr 3,5-10.16-28; 5; Lk 11,31; Kol 2,3; Mk 1,22; Izr 1,7; 8,22-30; 1 Kor 1,30; Jak 1,5; 3,13-17; Otk 5,12.

(Pjesma u njemačkom izvorniku)
EIN KÖNIG VOLLER PRACHT,
Voll Weisheit und voll Macht.
Die Schöpfung betet an, die Schöpfung betet an.
Er kleidet sich in Licht. Das Dunkel hält ihn nicht
Und flieht, sobald er spricht, und flieht, sobald er spricht.
So groß ist der Herr, sing mit mir.
So groß ist der Herr.
Ihn preisen wir.
So groß, so groß ist der Herr.
Von Anbeginn der Zeit bis in die Ewigkeit
Bleibt er derselbe Gott, bleibt er derselbe Gott.
Als Vater, Sohn und Geist, den alle Schöpfung preist,
Als Löwe und als Lamm, als Löwe und als Lamm
Tekst: Arne Kopfermann

26 Isusov kraljevski zakon

Za stare Grke, ali i za Židove, dobar je kralj bio onaj koji je donosio dobre zakone. I koji ih je i sam ispunjavao. Ako je Isus kralj, koje je zakone donio? Je li bio zakonodavac? Isus je šokirao svoje židovske suvremenike kad je u takozvanoj Propovijedi na gori rekao sljedeće:

> *„Čuli ste da je rečeno: Ljubi svojega bližnjega i mrzi svojega neprijatelja. A ja vam kažem: Ljubite svoje neprijatelje i molite za one koji vas progone, da budete sinovi svojega Oca koji je na nebesima; jer on daje da njegovo sunce izlazi nad zlima i dobrima i šalje kišu na pravedne i nepravedne.“*

Ljubiti Rimljane? To je skandalozno. To sve okreće naglavce. Zapovjediti ljubav prema neprijateljima jedno je, a živjeti je nešto drugo. Izvještaj o Isusovoj muci dokazuje da on svoju zapovijed i sam ispunjava. Iako bi na njegovu molbu dvanaest legija anđela bilo spremno spasiti Isusa, on se odriče toga da bude oslobođen. Ne brani se. U času svoje smrti na križu moli za svoje mučitelje:

> *Oče, oprosti im, ne znaju što čine.*

Kralj Mesija bio je utjelovljeni zakon. Bio je Logos, dakle Božja Riječ. U svojem govoru na gori, takoreći manifestu svojega kraljevstva, pokazuje da je ljubav prema neprijateljima bit nebeskoga Oca. I da je to oduvijek bila. Nije živio samo zapovijed ljubavi, nego i zapovijed *ljubavi prema neprijateljima*. Postupati kao on preduvjet je da se postane sinom i kćeri toga Oca. Jedinorođeni Sin, Božji namjesnik, utjelovljuje tu bit svojega Oca. Ljubav je otkucaj srca kraljevstva Oca koji ljubi svojega Sina. I koji tu ljubav čini mjerilom svojega kraljevstva.

Kao kralj, Isus je svojemu narodu dao novu zapovijed, koju je i sam živio:

> *„Novu vam zapovijed dajem: ljubite jedni druge; kao što sam ja ljubio vas, tako i vi ljubite jedni druge.“*

Jakov, Isusov tjelesni brat, razumio je i piše:

> *Ako doista ispunjavate kraljevski zakon prema Pismu: „Ljubi svojega bližnjega kao sebe samoga“, dobro činite.*

Ovaj je kralj bio potpuno ono što je govorio i zahtijevao. Nikakva samovoljna zapovijed samo zato da bi pokazao svoje pravo da bude zakonodavac.

Njegova je zapovijed bezuvjetna ljubav, koja može nadvladati neprijateljstvo i mijenjati ljude kao ništa drugo.

U njegovu kraljevstvu vrijedi njegov zakon. Uvijek. Gdje ga se ne slijedi, ondje nije njegovo kraljevstvo. A tko ne slijedi tu zapovijed, ne pripada tom kraljevstvu.

Kristov zakon, zakon kralja Mesije, znači nositi teret drugoga. To je zakon slobode. Dakle zakon koji oslobađa. Od nas samih. A možda i bližnjega od njegova tereta. Kao što je kralj učinio s našim teretom, koji je skinuo s nas.

Tko ne bi želio takvoga kralja?

Dakle, ako se doista ravnate prema kraljevskom zakonu kako je zapisan u Pismu: „Ljubi svoje bližnje kao sebe sama!“, onda postupate dobro i ispravno.

Jak 2,8

Mt 5,43-48; 26,53; Lk 23,34; Iv 1,1-3; Kol 1,13; Iv 13,34; Jak 1,25; 2,8.12; Gal 6,2.

27 Kraljev nalog

Kralj izražava želje koje se shvaćaju kao zapovijedi. Daje naloge svojim podanicima. Oni što bolje mogu izvršavaju ono što on traži. Kad je Isus odlazio na nebo, dao je nalog svojim učenicima:

„Kad su ga (učenici) ugledali, poklonili su mu se; ali neki su još sumnjali. Isus im je pristupio i rekao:
Meni je dana sva vlast na nebu i na zemlji.
Zato idite k svim narodima i učinite ljude mojim učenicima; krstite ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učite ih da drže sve što sam vam zapovjedio.
I budite sigurni: ja sam s vama svaki dan, sve do svršetka svijeta.“

Doista, ovdje stoji kralj neba i zemlje – tko drugi ima svu vlast, ne samo na zemlji, nego i na nebu? Ali tu moć ne upotrebljava da bi potčinio kraljeve i narode zemlje. Ne, tko daje zapovijed ljubavi prema neprijateljima, želi ljude *pridobiti*. Ne prisiliti. On svoju moć upotrebljava zato da svi narodi spoznaju tko je on i kakav je.

Na kraju krajeva, njegova je moć i vlast sveobuhvatna i stvarna. Ovaj kralj može okončati povijest ovoga planeta bilo kojega dana. Mogao bi učiniti da svijet vidi i osjeti njegovu moć i vladavinu. Diktatori tako rade. Njegova je vladavina drukčija. Njegov je zakon zakon slobode. Ljudi trebaju slijediti Isusa i častiti ga iz uvjerenja.

San je ovoga kralja da ga svi ljudi upoznaju i postanu njegovi učenici. Da im daruje ono što nigdje drugdje ne mogu dobiti: milost, oproštenje, vječni život, slobodu, počinak.

Kako ljudi mogu upoznati ovoga kralja koji je tu za njih? Svi učenici imaju povlasticu dovoditi ljude k ovomu kralju. Zamislimo to jednom doslovno. S jedne strane, uživati naklonost kralja svemira, poznavati ga osobno, štoviše privatno, 24/7, uvijek i bez prestanka imati audijenciju kod njega. I smjeti povesti sa sobom sve koji o tome pitaju ili za to doznaju preko nas. Dovesti ih kralju! I znati da su mu svi više nego dobrodošli. Jer on čeka svakoga.

Ali i ovo: kako ovaj kralj Mesija, Isus, sada uzima svijet u posjed kao svoje vlasništvo? Tako što šalje u svijet glasnike s radosnom viješću. Oni navješćuju pravoga kralja, a time i poslušnost vjere. Tako je evanđelje i poput zapovijedi koja se izvršava. Poruka je jasna: svjetovnom caru i njegovim zapovijedima iskazuje se poslušnost. Gospodinu Isusu, Gospodaru gospodara i Kralju svih

kraljeva, čovjek *jest* poslušan. Još više nego caru, iako Isusa ne vidi. Zato je pojam za našu odanost i vjernost „*poslušnost vjere*".

Nalog se izvršavao i još se uvijek izvršava. Nalazi se u završnoj fazi: mnogi su ljudi čuli za ovoga kralja. Zahvaljujući mnogim ljudima koji su, ne štedeći sebe, otišli u najudaljenije krajeve da bi kralja učinili poznatim. Počelo je skromno. Hrabrost učenika promijenila je svijet. Znali su tko stoji iza njih. I tko danas stoji iza svakoga Isusova sljedbenika i svakoga tko ispovijeda Isusa. Onaj kojemu je dana sva vlast.

Ne trebaju se bojati nikoga. Posljednju riječ, u životu i u smrti, imat će kralj.

Ova je knjiga poziv da dođete kralju! Poziv ili podsjetnik da priznate kralja! Kod ovoga kralja uvijek je iznova moguć novi početak. Oproštenje, milost i sloboda zakoni su njegova kraljevstva.

Svi će mu se kraljevi pokloniti, svi će mu narodi služiti.

Jer on postaje spasitelj potrebnima koji vapiju za pomoć, ljudima koji trpe i nemaju nikoga da im pomogne.

Smilovat će se slabima i potrebnima i postati spasitelj života ljudima u nevolji.

Od tlačenja i nasilja on će ih otkupiti, jer je njihov život dragocjen u njegovim očima.

Živio kralj!

Ps 72,11-15

Mt 28,16-20; 1 Tim 2,4-5; Rim 1,15; 5,2; 16,26; Ef 2,18; 3,12; Dj 17,30-31.

28 Za kralja: vjera i vjernost

Velika je čast služiti ovomu kralju. Zakleti mu se na vjernost. On je dostojan da nas posjeduje. Kao svoje najosobnije vlasništvo.

Kome dajemo svoj život? Komu ili čemu smo vjerni, sasvim svjesno ili a da to i ne primijetimo? Koji idoli vladaju nama? Kome pripadamo? Što nam je sveto? Kome smo se predali? Naše vrijeme? Naš novac? Naša pozornost?

Društvene mreže? Facebook i Instagram? Religioznost? Ugled? Taština? Sport? Sebičnost? Hrana? Alkohol? Nikotin? Imetak? Novac? Moć? Seks? Uspjeh? Karijera?

Ne radi se o tome jesu li te stvari ili neke od njih dobre ili loše, svete ili grješne. Odlučujuće je kakvu ulogu imaju u našem životu. To je pitanje za sve ljude. Za one koji služe kralju ili to pokušavaju. Ili koji znaju samo njegovo ime. I za one koji kralja ne poznaju i ne znaju tko je on i kakav je.

Kralj već na temelju svoje službe traži vjernost i poslušnost. Vjera koja se samo slaže ili nešto smatra istinitim mrtva je. Ona ne stvara vezu s kraljem. *Poslušnost vjere ono je na što nas kralj poziva.* Njegova je želja za nas zapovijed. Ako slijedimo ovoga kralja, onda to ide samo potpuno. Polovična rješenja i ovdje vrlo loše funkcioniraju.

Što god nas stajalo to što stojimo na njegovoj strani, to jest i ostaje prava strana. Strana pobjednika koji je prvi sve uložio za nas. Naša je vjernost zahvalnost. Naše je predanje naša dužnost. Dobrovoljno i bez prisile. Jedan se gubavac vratio iz zahvalnosti, a izliječeno ih je bilo deset. Ovaj život ima najbolju budućnost. Danas to znači da u ovom zemaljskom životu nemamo nikakvih posebnih prednosti pred onima koji ignoriraju našega kralja. Život bez ovoga kralja može biti jednostavniji i udobniji. Zato, kaže Isus, treba proračunati troškove prije nego što ga netko počne slijediti.

Nasljedovanje, kako kaže Isus, znači uzeti svoj križ na sebe. Dakle, predati se drugima i biti tu za njih. Staviti druge, a ne sebe, na prvo mjesto u životu. Imati Isusov život za uzor. Uistinu ljubiti i služiti.

Usput, to je nasljedovanje često puno uspona i padova. Nikada savršeno. Ne samo uspjeh i postignuća, nego jednako tako porazi i razočaranje samima sobom. Također sumnje i neodgovorena pitanja. Upravo život u vjeri. Ne u gledanju. To je u nekim razdobljima pravi izazov.

Vjera i vjernost (grčki: pistis, latinski: fides) značile su u rimskom društvu uzajamnu i postojanu odanost. Fides je držala društvo na okupu –

obvezatnost i odanost, davanje i primanje, pouzdanost i vjernost sjedinjeni su u toj riječi. Na najvišem mjestu bila je odanost caru, koji je i sam bio odan svome narodu. Vjernost Isusu, Gospodinu, ono je što čovjeka čini kršćaninom.

Isplati li se vjernost i sve ono što s njom može doći: neugodnosti, muke, odricanja i progonstva? Isus kaže da u takvom životu već ovdje, dakle prije nego što počne Božja budućnost, ima radosti i blagoslova. A na kraju vječni život kao nagrada za sav trud. Neopisivo lijep, dubok, siguran, ispunjen i bogat život s kraljem. Uskoro zatim stvaran i vidljiv u njegovu vječnom kraljevstvu.

Stihovi pjesama navedeni u nastavku nisu nostalgija. A još manje romantika. Isto tako ne opisuju stopostotno životnu stvarnost Isusovih sljedbenika ili onih koji su vjerni kralju. Oni su više molitva, želja ili cilj.

(Pjesma u njemačkom izvorniku)

Ein Leben gegeben für den Herrn der Welt
Ein Leben gegeben für das, was wirklich zählt
Ein Leben für Gott, für ihn allein, das soll mein Leben sein
Lukas Di Nunzio

1 Kor 6,12; 1 Iv 5,21; Lk 16,13; Lk 14,25-33; 17,11-19; Mk 10,28-31; Mt 25,21-26; Ef 1,1; Kol 1,7; 4,7; Otk 2,10.13; 17,14.

(Pjesma u njemačkom izvorniku)

Für den König, für den Herrn
Für ihn geben wir uns hin
Seine Ehre unser Ziel

Nichts bedeutet uns jemals so viel
Für den König, für sein Reich
Alle Menschen sind hier gleich
Lamm und Löwe sind vereint
Und das Licht der Gerechtigkeit scheint
Alle Ehre König Jesus
Unsere Herzen, sie fliegen dir zu
Wir erheben deinen Namen
Der allein wahre König bist du
Albert Frey

29 Kralj i njegov narod

Od dobroga kralja u antici očekivalo se da donosi mir narodima i plemenima. Da drži svoje kraljevstvo na okupu i vodi ga kao dobar pastir. Da se prema svome narodu odnosi dobrohotno. Dobar je kralj utjelovljavao sve vrline koje su se smatrale poželjnima. Čak i onda kad to nije odgovaralo životnoj stvarnosti.

Isusa, kralja Mesiju, Bog je postavio za poglavara svemira. Kao kraljevska glava nad svime i nad svakim on slomljenom svemiru donosi dugo željeno iscjeljenje i obnovu. Pod njim kao glavom sve će stvari doći na svoje mjesto i ozdraviti. On ponovno spaja ono što pripada zajedno. Uklanja nered i sve sile razaranja. Pod njegovim kraljevskim „glavarstvom" sve će biti sabrano ujedno. Ali to je još daleka budućnost.

Ali: kralj je već sada donio mir. On, Knez mira. Tada, u Isusovo vrijeme, Izrael je bio narod koji je imao isključivo pravo na Božja obećanja. Ali uskrsli Mesija šalje svoje učenike svim narodima. Svi su ljudi pozvani i dobrodošli. Za nas Europljane to je radosna vijest. Na početku nije bio lak proces okupiti Židove i narode kao ravnopravne. Ali Krist je donio upravo taj mir i sjedinio Židove koji vjeruju u Mesiju i narode iz svih zemalja svijeta. Oni su sada njegov narod u kojem nestaju stare nacionalne granice. Sastavljeni u *jednoga novog čovjeka*. Krist, glava, stvara jedinstvo kao novo stvorenje.

Sjedinjenje Židova ili Izraelaca s ljudima iz naroda tako je tijesno da se može usporediti s jednim tijelom, s jednim organizmom. Krist je glava, i to kao glava na tijelu, a njegov narod od svih ljudi njegovo je tijelo, njegov organizam.

Židovi i narodi sada zajedno postaju građani njegova kraljevstva. Time imaju takoreći dva identiteta. S jedne strane ostaju ono što su bili prije. Građani svoje zemlje. Ali uz to bivaju uključeni u Kristovo tijelo. Postaju građani jednoga drugog, nebeskoga kraljevstva. Ovo potonje ostat će zauvijek.

Crkvene građevine nazivale su se *bazilikama* i time se jasno pokazivalo da su one kuća vladara, *basileusa*, to jest kralja. Od toga je izvedena riječ bazilika. Mjesto na kojem se kraljev narod susreće s kraljem nosi to ime. Doduše, za to okupljanje ne trebaju posebne zgrade, pa ni zgrade uopće. Ali gdje ih ima, one su izraz poštovanja prema kralju.

Uspostava mira među mnogim narodima u Kristovu tijelu izrazito je politički događaj kozmičkih razmjera. Kad ljudi mnogih naroda, sa svim svojim

posebnostima i svojom prošlošću, pod Kristovim križem pokopaju svoje neprijateljstvo, to ima osjetne posljedice. I u društvu kojega su dio. Ondje gdje vlada kralj mira, prestaju nasilje, diskriminacija i svađe.

Kad se okupi toliko etničkih skupina, to je velik izazov. Taj mir koji je kralj donio treba čuvati kao zjenicu oka. Prihvaćati druge i ozbiljno ih shvaćati. Opraštati i pokrivati grijeh. Ne shvaćati sebe preozbiljno, drugim riječima: ljubiti bližnjega kao sebe samoga – to je etos ove nove kraljeve zajednice.

Neprocjenjiv je dar i čast pripadati kraljevu narodu. Ne bilo kojega kralja. Naš kralj, ako pripadate tom narodu, Kralj je nad svim kraljevima. Mi kao njegov narod imamo nevjerojatne povlastice. Neprekidnu audijenciju u prijestolnoj dvorani njegova veličanstva. Kralja uz sebe. On je sa svojim narodom, sa svakim pojedinim. Njegova je budućnost naša budućnost. Njegovo je bogatstvo naše bogatstvo. Svoju nam je snagu dao. Ali ona se ne ostvaruje u dominaciji i autoritetu, nego u slabosti. Njegova nam snaga daje da doživimo i činimo ono što samo on može. Snaga koja je bila u Isusu Nazarećaninu djeluje i u nama.

Jer Gospodin je naš sudac, Gospodin je naš vođa, Gospodin je naš kralj. On će nas spasiti.

Iz 33,22

Ef 1,9-11; 2,11-22; 4,1-6; Iz 9,5; Gal 3,28; Kol 3,10-11; 1 Kor 12; Otk 1,5; 19,16; 1 Tim 6,15; Dj 1,4-8.

30 Za kraljevim stolom

Ova priča iz života kralja Davida nije svakidašnja. Nakon što je učvrstio svoju kraljevsku vlast, on traži potomke ili rođake pokojnoga kralja Šaula, svoga prethodnika. Taj ga je progonio i pokušao ubiti. Je li se David sada htio osvetiti? Pronađen je Šaulov unuk, Jonatanov sin, po imenu Mefibošet. Bio je hendikepiran, hrom na obje noge. Trebao je pomoć i sam se nije mogao maknuti s mjesta. Zamislite, David poziva toga čovjeka za svoj stol. Ne samo jedanput, nego svaki dan, cijeli život, smije jesti s kraljem.

To ja zovem ljubavlju, štoviše ljubavlju prema neprijatelju. A hromi Mefibošet pokazuje koliko smo mi ljudi bespomoćni. K Bogu se može doći samo uz njegovu pomoć. Mi smo hendikepirani, ne tjelesno, ali duhovno. Sami ne dolazimo, mora nas se pozvati. Previše smo rastreseni, previše inteligentni, previše nevjerujući.

Isus, Krist, poziva nas za svoj stol. On voli njegovati zajedništvo, razgovarati, uživati, radovati se zajedno.

Možda ste već čuli za *Gospodnju večeru*. Za *euharistiju* ili *lomljenje kruha*. Kralj je ustanovio spomen-obrok. Kruh i vino podsjećaju na kraljevu smrt na križu i na njegovu krv koju je prolio za nas. Kad slavimo tu spomen-večeru, navješćujemo smrt našega kralja. Sve dok on ne dođe ponovno, u kraljevskom veličanstvu.

Iako kralja ne vidimo, on je ipak nevidljivo prisutan. Svugdje gdje su njegovi ljudi zajedno i časte ga, misle na njega, zahvaljuju mu i hvale ga. Čvrsto povezana zajednica kralju odanih ljudi koji su svoje srce poklonili Isusu. Njih ništa ne može spriječiti da ljube ovoga kralja i budu mu vjerni.

Ovaj kraljev stol stvar je vjere. Oko njega se okupljaju Isusovi učenici dok je kralj u izgnanstvu. Kad slave spomen-večeru, vide se i ohrabruju jedni druge. Kad ovo međurazdoblje prođe, kralj će slaviti zajedno sa svojim ljudima. Ne više u vjeri, nego u vidljivoj i opipljivoj stvarnosti.

Pred očima mojih neprijatelja prostireš mi stol; svečano me primaš k sebi i puniš mi čašu do vrha.

Ps 23,5

2 Sam 4,4; 9; 2 Sam 19,25-31; 21,7; Mt 26,26-30; Mk 14,22-26; Lk 22,14-20; 1 Kor 10,14-22; 11,20-34; Ps 23,5; Heb 13,10.

(Pjesma u njemačkom izvorniku)

Königlich strahlt Dein Licht

Du bist ewiglich
Niemand kommt Dir gleich
Sanftmütig führst Du mich
Hin zu Deinem Licht
Ich darf bei Dir sein
Sei Du der Mittelpunkt in meinem Leben
Der Mittelpunkt in meinem Herzen
Ich gehöre Dir
Sei Du der Mittelpunkt in meiner Schwäche
Der Mittelpunkt in meiner Stärke
Ich gehöre Dir
Ich will Dir nah sein
Ich werd Dir folgen
Mein ganzes Leben in Dir verliern

Tekst i glazba: Juri Friesen & Paula Friesen © 2012 Outbreakband

31 Kraljev vrt

Dojmljivo je gledati snimke New York Cityja iz zraka. Central Park je poput velike, zelene oaze usred mora kuća i nebodera. Dug je četiri kilometra i širok gotovo kilometar. Svaki veliki grad ima svoje parkove. Odmor, mir, mjesta u hladu, plodovi, osvježenje, šarene ljepote i mirisi i slavlja – to je do danas bit vrta. Nekako nas to podsjeća na raj. Kraljice i kraljevi imali su svoje vrtove i parkove, jedan ljepši od drugoga.

Biblija počinje vrtom. Završava gradom. Ali ondje postoji i nešto poput Central Parka, rajski gradski vrt.

Na početku stoji da je Bog, kralj svemira, u večernjem povjetarcu šetao vrtom. Očito mu se sviđalo. Radovao se onome što je on sam kao „božanski vrtlar" stvorio i predao u ruke ljudima. Njima su bili povjereni njega i zaštita vrta.

Tisućama godina poslije Bog je postao čovjek. Pred kraj svoga života Isus, praćen svojim učenicima, odlazi u vrt koji se zove *Getsemani*. Maslinik. Ondje se kralj povlači u molitvenu borbu. Zna da ga čeka osuda na smrt na križu. U tom vrtu postajemo svjedoci da mu se približava nešto gore od tjelesnog mučenja na križu. Radi se o tome da se svima omogući novi i bolji Eden, novi raj. Cijena za to je neizmjerna. Za to se s puta moraju ukloniti naš grijeh i smrt. On će sam uzeti grijeh na sebe i za njega umrijeti. To je njemu, koji je bio bez grijeha, beskrajno teško. Traži drugi put. Ali njega nema. U tom vrtu zatim biva uhićen. Počinje njegov put patnje. Završava na križu. I u grobu.

I taj se grob nalazio u vrtu. Marija iz Magdale bila je svjedokinja raspeća i vidjela je kako ga je zatim jedan čovjek skinuo s križa i položio u obližnji grob u stijeni. U taj je vrt Marija otišla rano u nedjelju ujutro. Susreće je jedan čovjek. Ona misli da je to vrtlar. To je „vrtlar" iz Edena. Kralj se vratio. Uskrsnuo je od mrtvih. Bit će novi i bolji rajski Eden. Nastanjen bezbrojnim sestrama i braćom kralja. To je radosna vijest koju Marija sada smije prenijeti učenicima.

Kao što je u New Yorku Central Park, tako će u novom Jeruzalemu biti vrt-raj. Smrću i uskrsnućem postalo je moguće novo stvorenje u novim dimenzijama. Ono je već počelo. Dovršeno će biti na novoj zemlji, u novom Jeruzalemu. Oličenje ljepote, savršenstva. Ondje je Božje prijestolje. Iz njega će izvirati voda života i natapati vrt. Ondje će biti drvo života i donositi obilan rod.

To je simbol da je ondje život i iscjeljenje. I da se gasi svaka žeđ, prije svega žeđ duše.

Nestvarnim se čini to mjesto. Ali Biblija više puta poziva, gotovo dovikuje čitatelju, da bude dio toga Božjega Novog svijeta. Svatko može besplatno piti od te žive vode. To je još jedna slika evanđelja, radosne vijesti. Ona daruje život koji ostaje sve do vječnosti i ne mora se bojati smrti.

Još nešto. Biblija govori o *plodu* Duha. Time misli na ovakve stvari: ljubav, radost, mir, strpljivost, ljubaznost, dobrotu, vjernost, blagost, samosvladavanje. Nekako smo i mi danas, kršćani, kraljev vrt u kojem on traži i bere takve plodove. Ti plodovi jedva da odgovaraju našoj prirodnoj naravi. Zato se i zovu plodovima Duha. Uz pomoć toga božanskog Duha oni mogu rasti.

Eden – početak, ideal, ali i mjesto pada u grijeh i loma. Getsemani, gdje Mesija odolijeva napasti da odustane. Vrt s grobom, gdje je smrt pobijeđena uskrsnućem. I gdje je uskrsli kralj najprije susreo jednu ženu i njoj povjerio najbolju vijest za svoje učenike. Gradski vrt u novom Jeruzalemu: Bog je postigao svoj cilj, po Jaganjcu. Ondje ćemo tada biti kod kuće – u vječnoj domovini.

Budite sigurni: Gospodin tješi grad Sion, iz ruševina ga ponovno podiže. Opustošenu zemlju pretvara u raj; cvast će i biti plodna kao vrt edenski. Ondje će odjekivati radost i klicanje i vi ćete svome Bogu pjevati pjesme zahvalnice.

Ja, Gospodin, vodit ću vas uvijek i svuda, i u sušnoj zemlji nasitit ću vas i dati vam svoju snagu. Bit ćete poput vrta koji uvijek ima dovoljno vode i poput izvora koji nikada ne presušuje.

Jer kao što iz zemlje sjeme klija i raste, tako Gospodin, moćni Bog, daje da raste naša sreća i umnaža našu slavu među svim narodima.

Iz 51,3; 58,11; 61,11

Post 2,8 i d.; Otk 22,1-5; 22,17; Mt 26,36; Iv 19,41; 20,1-18; Gal 5,16-26.

32 Politički Isus

Pravi je kralj onaj tko provodi svoju kraljevsku vlast. Tko oblikuje svoju državu, donosi zakone, ubire poreze.

Ako je Isus kralj, a u to nema sumnje, onda on polaže pravo na političku vlast. Onda ima pravo upravljati zajednicom, upravom i zakonodavstvom po svojoj misli i volji. To vrijedi i onda kad njegovo kraljevstvo nije od ovoga svijeta.

Tu i tamo kršćani pokušavaju unijeti kršćanska načela u politiku. Vršiti kršćanski utjecaj. Jedan je plod bilo ukidanje ropstva – golem proboj.

Ima kraljeva koji su otišli u izgnanstvo. Ili su morali otići. Ponekad još pokušavaju vršiti utjecaj preko svojih vjernih pristaša. Slično, a ipak drukčije je s Isusom, kraljem Mesijom. On se sam povukao, nije osobno i tjelesno prisutan. Iako mu je njegov Otac dao svu vlast, na nebu kao i na zemlji, on ne vrši političku vlast. Premda bi to mogao, kad god bi htio. Ali to jednostavno ne odgovara njegovoj naravi, onakvoj kakvom ga upoznajemo u izvještajima evanđelja. Njegovo kraljevstvo nije poput kraljevstava ovoga svijeta. Njegovoj vladavini treba, da tako kažemo, novi svijet. Sve se mora promijeniti. Novo vino u nove mješine ...

Svoje sljedbenike okuplja na zemlji. Oni slušaju njegove kraljevske zapovijedi. Barem to pokušavaju. Ne bore se za političku moć. Ali ondje gdje im je to moguće, koriste svoj utjecaj. Zauzimaju se za ljudska prava, vjersku slobodu i ravnopravnost i podižu svoj glas. U malim ili velikim okvirima javnoga života i politike.

Ali pravo na političku vladavinu Isus svakako ima. On će zauzeti mjesto kraljeva, careva, predsjednika i diktatora. Oni će otići, on će doći. I ostati.

Upravo je to tema sljedećeg poglavlja.

33 Povratak Kralja kraljeva

Možda poznajete Aragorna iz epa „Gospodar prstenova“. Šumski lutalica. Nije plemić. Njegovo ime znači „Kraljevska hrabrost“. On postaje, što nitko ne očekuje, nakon pobjede nad Sauronom zakoniti vrhovni kralj Arnora i Gondora. „Povratak kralja“ zove se treća knjiga toga epa.

Možda je Tolkien, tvorac te sage, imao na umu ono na što ja moram misliti. Na građevinskog obrtnika iz Nazareta. Na neuglednog čovjeka iz građevinarstva koji je cijeloga života u gradovima Galileje kao prvorođenac s ocem i braćom popravljao kuće ili gradio nove. Nikakav otmjen posao. Bez ugleda. Posljednje tri godine njegova života bile su drukčije. Sve smo to pogledali.

Ljudi u Izraelu pamte Isusa kao putujućeg propovjednika ili rabina koji je činio čudesa. Nakon njegova uskrsnuća vidjeli su ga samo njegovi učenici, a ne ljudi koji ga nisu slijedili. Tako u sjećanju ostaje raspeti čovjek. Dotle bi se i danas složila većina ljudi.

Ali to će se jednoga dana posve iznenada promijeniti. Opet je sve rečeno u tri riječi: *On opet dolazi!* Vratit će se u naš svijet, na naš planet. Događaj od kojega će svijet zastati. Biblija ga opisuje često i dojmljivo. Nedostaje riječi da bi se to opisalo u cijelosti. Ljudi će ostati bez riječi. Od Sydneyja do Rima, od Pekinga do Washingtona. Zavjesa koja nam zastire nevidljivi svijet, onostranost, otvara se. Pozornica je slobodna za veliki dan Gospodina Isusa Krista.

Dolazi čežnja naroda. Drugi put. Sada vidljivo za sve. Nema više rasprava. Nema sumnji. Nema ruganja. Došlo je vrijeme. Neki se pitaju sanjaju li. Da, nekima se ostvaruje san. Za druge, za sve one koji niječu Boga, mrze Krista ili su ravnodušni, to će prije biti noćna mora. Kršćani su čeznuli za tim danom. Njihova se nada ispunjava. Od sada i zauvijek nijedan čovjek više nema glavnu riječ. Samo taj jedan čovjek, jedini savršen i pravedan, od tada ima neograničenu suverenu vlast.

Zašto se kralj vraća? Ispunjava svoje vlastito obećanje! Milijardama puta izmoljeni Očenaš konačno je uslišan: *Dođi kraljevstvo tvoje, budi volja tvoja, kako na nebu tako i na zemlji!*

On dolazi da dovede do cilja otkupljenje Isusovih sljedbenika. Jednako tako izrabljeno, zlostavljano stvorenje čezne za tim danom. Ono će biti otkupljeno, kralj će donijeti iscjeljenje.

Dolazi li kralj da se osveti? Za svoje raspeće? Za to što su ga toliki ljudi odbacili? Ne, Isus neće biti „koljač s Armagedona". Mnoge slike Apokalipse, posljednje biblijske knjige, ironija su, ako ne i parodija svih svjetovnih kraljeva, prije svega tadašnjega rimskog cara. *Ljudi* se osvećuju na svoj način. Ta osveta ne može ni popraviti ni obnoviti. Ljudska osveta eskalira, gotovo uvijek želi razoriti više nego što je čovjek sam izgubio. O ovom Isusovu dolasku kaže se da je to dan osvete. Božje svete i pravedne osvete. Isus je slikovito opisan kao zaklano Janje sa smrtnom ranom. Pogled unatrag na križ, na njegovu smrt za čovječanstvo. On, koji je čak zapovjedio da ljubimo neprijatelja i da se sami ne osvećujemo, neće doći da izazove krvoproliće. To ljudi čine sami sebi, ako bi narodi upotrijebili svoje goleme arsenale oružja.

Kad se on pojavi, prisilna sila više neće biti potrebna. U Getsemanskom vrtu bile su dovoljne njegove riječi „*Ja sam*", i svi su vojnici pali na zemlju. Svi će na njegov veliki dan položiti oružje. Past će oružje, ali i riječi, djela i

uvjerenja. Za to ne treba rat, njegova će vidljiva prisutnost učiniti da sva koljena klecnu.

Kako se Isus vraća? Javno, vidljivo, tako da se ne može ne čuti, ne može ne vidjeti, iznenada, neočekivano, dramatično, zastrašujuće, u velikoj moći, slavno, u velikom sjaju svjetla, s neba, na oblacima, u pratnji bezbrojnih anđela. Sam Bog dolazi u osobi svoga Sina Isusa, Krista.

Naša mašta dolazi do svojih granica. Taj se događaj jedva može zamisliti. Smjena dana i noći više nije važna. Vrijeme stoji. Svi naši termini i obveze su gotovi. Nitko nas više ne čeka. Svaka i svaki tada su usredotočeni samo na jedno: na kralja i na ono što će on reći i učiniti.

Radi čega se Isus Krist vraća? Svake nedjelje milijuni kršćana izgovaraju prastaro, a još uvijek aktualno Apostolsko vjerovanje:

> *Uzašao je na nebesa, sjedi s desna Boga Oca svemogućega; odonud će doći suditi žive i mrtve.*

Zamislite, svi mrtvi, svi ljudi koji su ikada živjeli, uskrsnut će. Toliko se eksplozivne stvaralačke snage očituje u njegovu povratku.

Na kraju pitanje: *Kada* će se to dogoditi? Isus i apostoli rekli su da nijedan čovjek ne zna vrijeme. U prispodobama je Isus upozorio da to može potrajati vrlo dugo. Jedan je razlog taj da kraljevo evanđelje treba posvuda doprijeti do ljudi. To se počinje ispunjavati.

Vrijeme njegova dolaska opisano je kao vrijeme nevolje i velike muke. Ljudi će biti bespomoćni od straha i iščekivanja onoga što će doći na zemlju. To će pratiti neobični događaji na nebu, prije nego što dođe kraj.

Hoće li na taj veliki dan još postojati mogućnost zamoliti kralja za oproštenje, danas nitko ne može reći. Mislim na one koji se nikada nisu zanimali za njega ili su ga čak svjesno odbacili. Za sve koji danas žive vrijedi ovaj snažan poziv:

Danas, ako čujete njegov glas, ne otvrdnite svoja srca. Danas – ne sutra – dan je spasenja.

Danas milijuni čekaju taj veličanstveni dan, koji je bio proročen već u Starom zavjetu. Njihov pravi životni cilj. Budite i vi među njima. Stanite na stranu onih koji znaju da će se on vratiti. Čak i kad ništa ne upućuje na to, on je to obećao!

Jer Božji dan suda doći će, jednako neočekivano kao lopov. Toga će dana nebesa nestati uz silnu buku, elementi će planuti, a zemlja i sve što se ikada na njoj dogodilo više se neće moći naći.

Ali Bog nam je obećao novo nebo i novu zemlju. Ondje više neće biti nepravde, jer vlada Božja volja. Taj novi svijet mi čekamo.

2 Pt 3,10.13

Mt 24,27-30.44; 26,64; Mk 13,26; 14,62; Lk 17,24; Rim 8,18; 1 Sol 1,10; 2,19; 3,13; 4,13-18; 5,1-11; 2 Sol 1,6-10; 2,8-12; 2 Tim 4,1.8; Tit 2,13; 1 Pt 1,7.13; 4,13; Otk 1,7; 19,11-16.

34 Kakav veličanstven dan

(Pjesma u njemačkom izvorniku)
Einst, als im Himmel der strahlendste Tag war
Herrschte auf Erden die dunkelste Nacht
Da wurde Jesus als Mensch geboren
Er hat uns Gnade und Wahrheit gebracht
Das Wort wurde Fleisch und das Licht wohnte bei uns
Es scheint in der Nacht

Für uns geboren, für uns gestorben
Er nahm die Sünde der Welt mit ins Grab
Am dritten Tag ist er auferstanden
Einst wird er kommen, welch herrlicher Tag
Welch herrlicher Tag

Dann führten sie ihn hinauf um zu sterben
Ans Holz genagelt, das Kreuz aufgestellt
Der Mann der Schmerzen verachtet, verstoßen, er trug die Sünde
Der Heiland der Welt
Die heilenden Hände sind weit ausgebreitet für unsere Schuld
Am dritten Tag hielt das Grab ihn nicht länger
Weg war der Stein und die Grabkammer leer
Er ist auferstanden, den Tod überwunden
Er fuhr auf zum Himmel, der siegreiche Herr
Er gab neues Leben
Die Schuld ist vergeben, mein Retter ist er
Einst wird er kommen, welch herrlicher Tag
Welch herrlicher Tag, herrlicher Tag
Oh bald wird der Tag seiner Wiederkunft kommen
Bald werden wir ihn in Herrlichkeit sehen
Er wird die Seinen dann ganz zu sich nehmen
Staunend werd ich vor ihm stehen

Für uns geboren, für uns gestorben
Er nahm die Sünde der Welt mit ins Grab
Am dritten Tag ist er auferstanden
Einst wird er kommen, welch herrlicher Tag

Welch herrlicher Tag
Herrlicher Tag
Herrlicher Tag welch herrlicher Tag

Albert Frey

35 Kralj kao pravedni sudac

Kralj Mesija se pojavljuje. Sada je ovdje. Svakom čovjeku prolazi kroz glavu što će sljedeće doći. Sve se čini nestvarnim. Prirodni zakoni više ne vrijede. Počinje novo vrijeme, to je svakome postalo konačno jasno.

Kao da nije dovoljno to što je odjednom nestala granica između vidljivoga i nevidljivoga nebeskog svijeta, događa se nešto ne manje dramatično. Mrtvi ustaju. Svi ljudi koji su ikada nastanjivali ovaj planet, iz svih razdoblja, odjednom su tu. Jednako živi kao oni koji nisu umrli. Iako je njihov društveni položaj bio vrlo različit, sada su svi jednaki: carevi, kraljevi, osnivači religija i obični ljudi, bezbrojni vojnici, brodolomci, siromašni i najsiromašniji. Oni koji su umrli od gladi i oni koji su ubijeni, robovi i slobodni. Djeca, nezamislivo mnogo djece. Sva nerođena djeca, ubijena u majčinoj utrobi, tu su.

Tek malo-pomalo svima postaje jasno da je Bog koji je upravo došao s neba, Isus, Mesija, pozvao mrtve iz njihovih grobova i sa svih strana gdje su bili raspršeni. Njegov glas, koji je davno pozvao zemlju u postojanje, sada poziva mrtve u život.

Došlo je vrijeme suda. Sin Božji, Isus, dobio je vlast provesti taj sud. Čovjek koji poznaje život, kušnje, napasti, nepravedne patnje. Svi će biti okupljeni pred njim. Svatko će sam stajati pred njim. Nema masovne obrade, nema skraćenih postupaka. Svaki trenutak, svako djelo, svaka misao, svaki motiv i svaka riječ bit će pogledani. Svatko će pogledati u oči vlastitom životu. I onome što je drugima učinio. I osjetit će ono što su osjetili oni koji su bili žrtve.

Kako će to biti moguće kod toliko ljudi i njihovih godina života, nitko ne može reći. Nebu ne trebaju tvrdi diskovi na kojima je sve pohranjeno. Pred nama će biti Sveznajući. Onaj koji poznaje naše misli i osjećaje.

Smiruje li vas to? Saznati sve o sebi? Još jednom vidjeti ili čak proživjeti?

Taj sud mora postojati. Pravda se mora uspostaviti. I počinitelji i žrtve trebaju pravdu. Nijedan ljudski sud to ne može postići. Zato je Posljednji sud, kako ga se često naziva, i neizostavan dio kršćanske nade. Sve izlazi na vidjelo. Sve se prosuđuje po Božjem mjerilu i dovodi u red. Ono što su učinili pojedinci, skupine, narodi.

Isus će biti nepotkupljiv. Neće gledati tko je tko. Što je bilo grijeh, ostat će grijeh. Što je bilo dobro, on će pohvaliti. Pred tim sucem ljudi moraju uvidjeti svoj grijeh i duboko će ga osjetiti kao grijeh. I primiti presudu suca.

Sam je sudac umro za grijehe ljudi. On je pomirna žrtva za naše grijehe. Ne samo za naše, nego i za grijehe svega svijeta. Sudac u tom sudu nije protiv nas, on je za nas. Za sve koji su vjerovali. Ipak, jedno toga dana neće vrijediti za one koji su čuli ili pročitali evanđelje. Samo naša dobra djela – ako ih ima – neće nas spasiti. Ako se nadamo da smo bili dobri ljudi, onda tu postoji problem. Tko se poziva na to, na svoj dobar život, morao bi tada po Božjem mjerilu pokazati *savršen* život. Tko se poziva na Božje zapovijedi, morao bi održati ne samo jednu, nego sve. Ipak, djela koja smo činili imaju velik značaj, ona će imati važnu ulogu.

Ali što će ondje pomoći? Što je odlučujuće?

Pitanje će biti kakav odnos imamo s Kristom, kraljem. Neutralnosti nema. Sam Isus to ovako sažima: *Tko nije sa mnom, protiv mene je.* Drugim riječima: sada, a ne tek onda, ovdje i danas treba razjasniti tko je Isus za nas. Ovaj se kralj spušta k nama i nudi oproštenje. Ako čovjek čuje za milost koju kralj iskazuje i ne obazire se na nju, što će reći onoga dana kad sve izađe na vidjelo? Kad tada sve nepravedno, grješno i sebično iz našega života bude stajalo između nas i kralja?

Ondje će biti i ljudi koji nikada nisu čuli za Isusa i koji su živjeli prije njegova vremena. Kako će Isus postupiti s njima, to mirno mogu prepustiti njegovoj božanskoj milosti i pravednosti. Ali oni koji su čuli za njega, a mislili da sve to nije važno ili da je bajka – za njih to neće dobro završiti.

Koliko god je ovaj kralj milostiv, on nikoga neće prisiliti da mu služi. Kad Biblija govori o paklu, govori o mjestu gdje čovjek ne mora služiti ovomu kralju. Ali kralj nije bilo tko. On je Alfa i Omega, Početak i Svršetak. On je središte svega postojanja. Svega dobrog postojanja. Odvojeno od njega postojanje nikada neće biti dobro. Zato, tko može, neka izabere danas.

Jer Gospodin je naš sudac, Gospodin je naš vođa, Gospodin je naš kralj. On će nas spasiti.

Iz 33,22

Vlast će biti sve veća i veća, a mir bez granica na Davidovu prijestolju i u njegovu kraljevstvu; on ga čvrsto utemeljuje i podupire pravom i pravednošću, odsada pa zauvijek. To će učiniti revnost Gospodina nad vojskama.

Iz 9,6

Ps 36,7; 76,9; 89,15; Prop 12,14; Iz 5,16; 9,6; Dn 7,10.22; Mal 3,5; Mt 12,36; 25,31-46; Lk 20,47; Iv 5,22-30; Rim 2,5; 14,10-12; 2 Sol 2,12; Heb 9,27; 1 Pt 4,17; Otk 20,11-15.

36 Vječna kraljevska vladavina

Isus vlada! Na to se oslanjaju svi Isusovi sljedbenici. Ali kako izgleda ta vladavina? Svijet i njegov razvoj, ono što vlade čine, kako se ponašaju jedna prema drugoj, kako se progone kršćani – sve to ide dalje. Vlada li on već sada ili tek onda kad dođe?

Božje zahvaćanje u naš svijet može se razumjeti riječima *već sada – još ne*. Drugim riječima: kocka je bačena. Pobjeda na Golgoti je D-Day, dan odluke. Tako se naziva dan kad su se 6. lipnja 1944. saveznici iskrcali u Normandiji. To je bio *početak kraja* Trećega Reicha. Božje spasenje za ljude i stvorenje Isus je izvršio toga Velikog petka u Jeruzalemu. To je početak kraja ovoga prolaznog, ranjenog i smrtnog svijeta. I kraj sila tame koje su neprijateljske životu. Mračne sile, pali anđeli i demoni, još zavode i porobljavaju ljude i sprječavaju njihovo spasenje gdje god mogu.

Otkupljenje ljudi i stvorenja dogodit će se u punini kad se Krist vrati. Sada još živimo u međurazdoblju. Između D-Daya i V-Daya. Victory Day, dan pobjede, doći će kad svako neprijateljstvo bude svladano. Kad Božja pobjeda bude imala posljednju riječ.

Isus, kralj Mesija, sada vlada u svome narodu. Imao bi moć i nad svim ljudima. Nad svjetskom politikom. Ali njegov cilj nije preuzeti svjetsku vladavinu nad svijetom *kakav je sada*. On želi pridobiti ljude koji će ga spoznati i priznati.

Njegovim dolaskom, vidljivim za sve ljude, počinje nova svjetska vladavina. U njoj sudjeluju svi oni koji ga časte i spremni su za njegovu vladavinu. Sva svjetska carstva prolaze, njegovo ostaje zauvijek. Novi svijet, novo vrijeme nastupa kad on dođe. Hoće li postojati proces obnove ili radikalno kratka promjena od staroga k novome, to još ne znamo.

Ispunit će se obećanja puna nade koja su ljude hrabrila u mračnim danima:

> *„Jer dijete nam se rodilo, budući kralj nam je darovan! A ovo su počasna imena koja mu se daju: Mudri Vladar, Silni Junak, Vječni Otac, Knez mira.*
> *Njegova će moć sezati daleko i nastupit će trajan mir. Vladat će na Davidovu prijestolju i njegova će vladavina trajati zauvijek, jer se drži Božjih zakona. Gospodin, vladar svijeta, tako je odlučio i to će učiniti.“*

Davidovo je prijestolje ponovno zauzeto! S babilonskim sužanjstvom kraljevsko je nasljeđe završilo. U Izraelu nije bilo ni prijestolja ni kralja. Ali postojalo

je ovo obećanje kralju Davidu:

> *„Tako ću podići tvoga potomka nakon tebe, koji će izaći iz tvoga tijela, i učvrstit ću njegovo kraljevstvo. On će sagraditi kuću mome imenu, a ja ću učvrstiti prijestolje njegova kraljevstva zauvijek. Ja ću mu biti otac, a on će meni biti sin!“*

Dvanaestorici, apostolima, s Mesijinim uzašašćem postalo je jasno da je sada *Davidovo prijestolje* zauzeo vječni knez Isus. Njega je Bog postavio za Gospodina i Krista. Božji savez s Davidom je ispunjen. Za Izrael. Još se sve događa u Jeruzalemu i Izraelu. Pouzdane milosti Davidove opravdana su očekivanja toga naroda. Ali događa se nešto zapanjujuće. Davidovo prijestolje sada više nije u zemaljskom Jeruzalemu. Prijestolje je u srcu svega postojanja, kod Boga. To više nije *zemaljsko* kraljevstvo u granicama velikog izraelskog carstva. Apostoli, pa i Pavao, shvaćaju da je riječ o *nebeskom* kraljevstvu. Kraljevstvu koje ne pripada samo Izraelu, nego cijelom svijetu.

Najprije dolazi zemaljsko, zatim nebesko. Ovo potonje veće je i slavnije. Nebeski Jeruzalem na novoj zemlji postat će domovina svih vjernika. To je bit vječne kraljevske vladavine Isusa, Davidova Sina. Ovdje se zatvara krug u neočekivanom i drukčijem ispunjenju obećanja danoga Davidu.

Ovu sveopću Isusovu kraljevsku vladavinu u njezinoj nezamislivoj dimenziji još ne možemo vidjeti ni doživjeti. Ali jednoga će dana doći do toga. Kad dođe njegovo vrijeme. Ono što dakle već sada u vjeri, očima srca, spoznajemo jest ovo: Isus, koji je u zemaljskom životu živio kao čovjek u poniznosti. Koji je za sve pretrpio smrt i okusio svu gorčinu nasilnog umiranja kao žrtva za naš grijeh. Za sve nas. Da tako Božja milost dođe na korist cijelom stvorenju. I zato što je učinio nemoguće – dao se razapeti i umro – sada je odjeven Božjom slavom i čašću, štoviše, okrunjen pobjedničkim vijencem slave.

S ovim Davidovim Sinom završilo je staro računanje vremena. Slijedimo svoga kralja u njegovo vječno kraljevstvo, gdje nas čekaju nove pustolovine.

On mu je dao vlast, čast i kraljevstvo, i ljudi svih naroda, plemena i jezika pokorili su mu se. Njegova je vlast vječna i neprolazna, njegova vladavina nikada neće prestati.

Dn 7,14

Tada će Gospodin biti kralj nad svim narodima zemlje. Onoga će dana samo on biti Bog, samo će se njemu narodi moliti.

Zah 14,9

I na nebu su se zaorili silni glasovi koji su vikali: Kraljevska vlast nad svijetom sada u potpunosti pripada našemu Gospodinu i njegovu Mesiji, i on će vladati u vijeke vjekova!

Otk 11,15

Ps 22,29; 45,7; 145,12-13; Iz 9,6; Dn 2,44; 3,33; 7,27; Mt 6,10; 25,34; Lk 1,33; Dj 2,30; Rim 14,9; 1 Kor 15,24; Ef 5,5; 1 Sol 2,12; 2 Tim 4,1.18; Otk 11,15; 12,10; 22,5.

37 Kraljeva milost i dar

Riječ milost jedva da se kod nas pojavljuje u svakodnevnom govoru. Mi i naš pravni sustav inzistiramo na pravu. Milost bi značila ne inzistirati na svome pravu. Želimo razumjeti što su milost i dar značili u antici, u vrijeme Isusa i apostola.

Postoje različite riječi za milost i dar. Ali središnji je pojam u Novom zavjetu grčka riječ *cháris*. Ona ima širok raspon značenja: naklonost, blagonaklonost, dobrohotnost i milostiva briga, kao i iskazivanje te naklonosti i brige, na primjer djelo milosti ili, povezujući obje riječi, *dar milosti*. Darovi dobrotvora djela su *cháris*.

U antici je milost ili dar imala ulogu koja je prožimala cijelo društvo u svim njegovim slojevima. Razmjena darova ili usluga nikada se nije događala bez skrivenih namjera. Ako je netko trebao novac da proširi svoj posao, to ga nije stajalo samo kamate. Naklonost pokrovitelja s visine stvarala je uzajamnu, ali neizrečenu obvezu. Svakoga tko je primio milost ili dar na koji nije imao pravo, to je dovodilo u odnos darivatelja i primatelja. Možda primatelj nikada nije mogao uzvratiti darom jednake vrijednosti, ali barem mu je mogao dati svoj glas kad se ukazala prilika. Da, uzajamni „sustav" milosti i dara bio je krajnje korumpiran. Darovima se kupovalo ljude za svoje interese. I svi su to znali.

Još jednom za nas danas: milost je bila dar koji je netko mogao suvereno darovati. Ali primatelj je time preuzimao obvezu. To je darivatelj znao i onda je mogao razmisliti kad će biti pravi trenutak da zatraži protuuslugu. Milošću ili darom nastajao je svojevrsni odnos ovisnosti. Pomalo je to i danas još tako. Kad dobijemo dar, i to poseban, pri sljedećoj ćemo prilici nešto darovati zauzvrat. Jednostavno osjećamo određenu obvezu.

Dođimo do Isusa. O njemu Pavao izgovara nepojmljivu riječ:

> *Ta znate u čemu se pokazala milost Isusa Krista, našega Gospodina: on, koji je bio bogat, postao je siromašan da vi njegovim siromaštvom postanete bogati.*

Isus, kralj svemira, koji je sve pozvao u postojanje, kojemu sve pripada, čini dvije kontroverzne stvari: on daje *svima.* Bez razlike. I daruje s ekstravagantnom *velikodušnošću*. To nije odgovaralo tadašnjoj kulturi. Ni današnjoj. Sam postati siromašan i sve darovati da drugi postanu bogati. Dati to nama – to je milost. Nezaslužena. Naše je siromaštvo ganulo njegovo srce.

Smisao milosti u antici ima smisla i kod kralja Isusa. Svojim darom on želi stvoriti odnos. Upravo to izražava svojom milošću. Neprisiljeno zajedništvo. Zajedništvo u kojem mi nešto vraćamo. To je mnogo manje od onoga što smo primili. Ali naše srce, naš život treba pripadati njemu. On treba dobiti naš glas. U svijetu koji ga još većinom odbacuje.

Njegov dar milosti donosi nam mnogo. Htio nas je učiniti bogatima i tako se dogodilo. Evo samo djelić onoga čime smo darovani mi i svatko tko primi ovoga kralja: oproštenje, oslobađajuća presuda, otkupljenje, vječni život, oslobođenje, posvećenje i sloboda.

Naš je odgovor da ne možemo drukčije nego predati mu svoj život. Posvetiti ga njemu. Svaki dan iznova.

Riječ dar milosti upotrebljava se u Novom zavjetu – to samo kao dopuna – i za opisivanje sposobnosti unutar crkve koje daruje Duh Sveti. Nadnaravni darovi kao što su poučavanje, ozdravljenja, proroštva i govor u jezicima, činjenje čudesa i razlikovanje duhova. Darovani su da bi se upotrijebili za Božje kraljevstvo.

Jer očitovala se spasonosna Božja milost, i ona vrijedi za sve ljude.

Tit 2,11

Iv 1,14.16-17; Rim 3,24; 5,15-16; 6,23; 12,1-3; 11,29; 1 Kor 12,4-11; 2 Kor 6,1; 8,9; Ef 2,5; 2 Tim 1,9; Tit 2,11; 3,7; Heb 2,9.

38 Kraljeva zaručnica

Za koga se zanima takav kralj koji sve posjeduje i nad svime vlada? Što može privući njegovo srce? Tko bi mu mogao nešto dati? Što bi za njega moglo biti tako privlačno i vrijedno ljubavi da bi se zaputio da to zadobije?

Biblija opisuje Boga kao zaručnika. To je neobično, jer pretpostavlja da je on poželio zaručnicu. Bog kao zaručnik pokazuje da ne želi biti sam, nego traži zajedništvo.

On je sam stvorio muškarca i ženu na svoju sliku. Oboje su trebali postati jedno tijelo i tvoriti nerazdvojivo jedinstvo i zajedništvo ljubavi. I tako to mi ljudi doživljavamo, ne svi, ali mnogi. I tako smijemo izvesti poneki zaključak o odnosu Boga prema njegovoj ženi. U Starom savezu Bog Jahve stupio je u bračni odnos s Izraelom. Zaručnica nije jedna osoba, nego zajednica mnogih osoba.

U Novom savezu zaručnica nije jedan jedini narod. Zaručnica je sada skup iz svih naroda i nacija. Ljubljena nije *jedna* osoba, kao zaručnik. Zaručnica je metafora za sve Isusove sljedbenike. Jednako tako za sve vjernike koji su živjeli prije nego što je Isus došao. Dakle cjelokupno i okupljeno mnoštvo svih ljudi koji ljube Isusa, kralja i zaručnika. Koja bi usporedba bolje mogla opisati ljubav od ove o zaručnici i zaručniku?

Da bi imao tu zaručnicu, da bi zadobio njezino srce, dokazao je svoju ljubav. Predao se za nju, u smrt na križu na Golgoti. Nije ostavio nikakve sumnje u to misli li ozbiljno. Htio ju je imati po svaku cijenu, po cijenu svoga života.

Što kralj nalazi tako privlačnim u nama? Kraljevi u antici ženili su se prema svome staležu. Tako je i danas. Ali senzacionalne su upravo iznimke. Kad kralj uzme za ženu običnu ženu, ili čak robinju. Mi nismo bili vrijedni ljubavi. Nismo se zanimali za Boga i njegova Sina. Ponašali smo se kao Božji neprijatelji. Naša je priča nepojmljiva. On je u nama vidio nešto za što se isplatilo umrijeti. Umrijeti uz rizik da mu ljubav ne uzvratimo i da je odbijemo.

Mnogi danas već pripadaju toj zaručnici. Ali na mnoge on još čeka.

On je uistinu uzoran zaručnik i muž. Brine se o svojoj zaručnici. Postupa kao rob i pere je da bude čista i savršena. Ta slikovitost jasno pokazuje da je taj odnos ljubavi stvaran i da će takav ostati. Taj je odnos tako tijesan da su, kao na početku Adam i Eva, i Krist i Crkva jedno tijelo. On je glava koja ljubi i skrbi, a ona je tijelo, njegovo tijelo. Zajedno tvore jednoga čovjeka. To tijelo je

ono što je Kristu nedostajalo i što ga sada za sva vremena čini potpunim. Sve je to slikovit govor, ali pogađa bit toga koliko je velika, koliko duboka i stvarna i odlučna Kristova ljubav. Ljubiti takvoga zaručnika, znati da smo kod njega sigurni, to ne može biti teško.

Zaručnica će jednoga dana, kad počne slavlje, obući svoju svadbenu haljinu. Zanimljivo je da će ona biti od dobrih djela koja su kršćani učinili u svome životu. Tako se ta haljina upravo izrađuje i svi sudjeluju u tome.

Iz kraljeve svadbene pjesme u Psalmu 45:

Moje je srce ganuto dobrim riječima! Da, kralju posvećujem svoja djela.

I kralj će žudjeti za tvojom ljepotom, jer on je tvoj gospodar: zato mu se pokloni!

Ps 45,2.12

Ps 45; Iz 61,10; 62,5; Mt 22,2-12; Mk 2,19-20; Iv 3,29; 2 Kor 11,2; Ef 3,18-19; 5,25-30; Otk 19,7-9; 21,2.9.17.

39 Kraljeva svadbena gozba

Volim svadbe. Pogotovo u proljeće i ljeto, kad je toplo. Kad je raspoloženje ushićeno, a radost ispunja večernji zrak. Pogotovo kad sam jednostavno gost koji mora samo slaviti, jesti, piti, razgovarati i smijati se. Mladenci su dugo čeznuli za tim danom. Kad on dođe, zbog sve te ljepote brzo prođe. Rado bi ga se zadržalo, slavilo dalje i ne uživalo samo u sjećanju.

I kralj, o kojem smo već mnogo čuli, čeka svadbenu gozbu. I koliko je kralj velik i slavan, toliko će velika i slavna biti svadba. Upravo kozmičko slavlje. Nebo zadržava dah kad kralj prima svoju zaručnicu. Zaboravite sve (kraljevske) svadbe koje ste dosad doživjeli ili vidjeli na televiziji. I onu Aragorna i Arwen u planinskom dvorcu u Minas Tirithu. Ona je prikazana u filmskoj sceni koja je za mene nezaboravna. Ona me pomalo nadahnjuje kad mislim na budućnost.

Da, ovdje se mogu očekivati najdublje emocije. Ovdje gori vatra ljubavi. Ovdje oboje zaboravljaju svijet oko sebe. Jer sada je napokon došlo, slavlje. Čekanje je završilo.

Preduvjet za tu svadbu bit će da je Svemogući preuzeo vlast nad cijelim svijetom. Svako je neprijateljstvo završeno. Ništa nikada neće moći omesti ni ugroziti tu svadbu. Vrijeme i mjesto svadbene gozbe mogu se slobodno izabrati. Nijedna lokacija nije preskupa. Ne, ništa neće biti dovoljno dobro.

Zamislimo radosno slavlje, zabavu s milijardama ljudi koji se razdragano vesele. A da se ne umore. Ne pitajte me kako će to biti moguće. O tome ne razbijam glavu. Onaj koji poziva jest Svemogući, Stvoritelj svega. Na tom ćemo slavlju vidjeti da je on izumitelj radosti, slavlja i klicanja.

Obnovljena zemlja bit će lokacija. U svoj svojoj ljepoti, kakvu već sada poznajemo. Ali sada potpuno renovirana i sanirana. Učinjena novom. A onda još ljepšom, jer mu toliko vrijedimo. On priprema mjesto za to slavlje. On sve čisti i sve ukrašava, na svoj način, u kojem postaje vidljiva njegova ljubav.

Biblija opisuje to buduće slavlje više puta. Zapazio sam da nisam mogao pronaći nikakav kraj toga slavlja. Sigurno je da to slavlje neće završiti nakon jednoga dana ili, kao na Bliskom istoku, nakon tjedan dana. Vrijeme tada više nije važno.

U jednoj drugoj usporedbi Isus govori o toj svadbenoj gozbi. Mnogi su pozvani. Ali potrebno je svadbeno ruho. Bez njega čovjek brzo upada u oči i biva izbačen. Kako se dobiva svadbeno ruho? U slikovitom smislu kaže jedna biblijska riječ: „Oni – gosti na slavlju – oprali su svoje haljine i ubijelili ih u krvi Jaganjčevoj."

Naše ruho – time se slikovito misli na cijeli naš život – na nekim je mjestima prilično prljavo, neprikladno za svjetlo i slavu kraljeve svadbene gozbe. Ali on je umro za nas da se oslobodimo svojih grijeha. Da nas učini čistima, kao što je on sam čist. Zaručnica i zaručnik sjaje u blistavoj bjelini. Ništa na tom slavlju ne podsjeća na našu mračnu i dvojbenu prošlost. Samo zaručnikove rane, na rukama i nogama i na njegovu boku. Ti dokazi njegove ljubavi ostaju vječna uspomena.

Istina je da kralj danas i sada doista još poziva na buduću svadbenu gozbu. Poslao je svoje ljude da pozivaju. I to sve, bez ikakve povlastice ili prednosti. Sve: siromašne i bogate, jake i slabe, osamljene i društvene, bolesne, grješnike, očajne, zaboravljene, one koji se osvrću na svoj život i ne mogu u njemu naći ništa ili tek malo dobroga.

Kao što se mladić sjedinjuje sa svojom djevojkom, tako će se tvoj Stvoritelj zauvijek sjediniti s tobom. Kao što se zaručnik raduje svojoj zaručnici, tako će se tvoj Bog radovati tebi.

Iz 62,5

Iz 61,10; 62,5; Mt 22,2-12; 2 Kor 11,2; Ef 5,25-30; Otk 19,7-9; 21,2.9.17.

(Pjesma u engleskom i njemačkom izvorniku)

You're my friend
And You are my brother
Even though You are a King
I love You more than any other
So much more than anything
Du bist mein Freund
Und Du bist mein Bruder
Obwohl Du ein König bist
Ich liebe Dich mehr als jeden anderen
So viel mehr als alles andere
Du, o Herr, bist mein Freund und Bruder, du mein König und mein Gott!
Dich begehre ich mehr als alles, so viel mehr als höchstes Gut.

40 Kraljevat će na zemlji

U ovoj je knjizi riječ o Kralju kraljeva. Ne ponajprije o nama ljudima. Ali to se jedva može razdvojiti. Sjećate li se početka knjige? Da, Bog je stvorio ljude na svoju sliku da vladaju zemljom. Ali sve je to temeljito propalo. I danas još. Pravi je kralj došao da nas podigne iz ruševina, krhotina i prašine. I da nas iznova postavi za kraljeve. To je nevjerojatno, ali istinito. Bog dolazi do cilja s nama. Sa svima koji dolaze k njemu. Koji uvide da trebaju oproštenje, spasenje i iscjeljenje.

Bog nas kao svoje kraljeve želi sjediniti s Kraljem kraljeva, svojim Sinom. To mu je bilo vrijedno visoke cijene:

> *... i od Isusa Krista, pouzdanoga svjedoka istine, koji je prvi uskrsnuo od mrtvih i sada vlada nad svim kraljevima zemlje.*
> *Njemu, koji nas ljubi i koji nas je svojom krvlju otkupio od naših grijeha, njemu, koji nas je učinio suvladarima, kraljevima u svome kraljevstvu i svećenicima za svoga Boga i Oca,*
> *Njemu pripada slava i moć u vijeke vjekova.*

Tako će oni koji ispovijedaju Isusa ući u vječnost, predvođeni svojim kraljem. Bit će zadivljeni. Bolje je, bogatije i blaženije nego što su sanjali. Nasljedovanje Isusa bilo je vrijedno toga. Njihova će vjernost i odanost biti nagrađena. Ipak: njihovo vječno blaženstvo jest i ostaje nezasluženo. Ta je sreća otvorena svima.

Ali prije nego što dođemo do kraja, još ovo: Isusovi ljudi kraljevi su i svećenici *već sada*! Ali kako oni vladaju? Imaju li utjecaj na svjetska zbivanja? Ili bi to trebali pokušati?

Za njihov osobni život vrijedi neobična riječ da oni kao kraljevi vladaju u svome vlastitom, osobnom životu. Grijeh je neprijatelj. Grijeh kao razorna sila koja poseže za svakim životom da ga posjeduje, odvoji od Boga, optereti. Ali ta je moć slomljena smrću i uskrsnućem kralja kojemu pripadamo. Grijeh ne mora vladati nama, mi možemo i trebamo vladati njime, oduzeti mu prostor i mogućnost, ne dopustiti mu da se razvije. Božji Duh je živa snaga u nama.

Kad to uspije, onda to ima utjecaj, djelovanje na našu okolinu. Kao kraljevi ne preuzimamo političku vlast. Ali gdje se događa nepravda, kažemo što ona jest. I zaustavljamo je gdje postoji mogućnost. Stojimo na strani zaboravljenih

i potlačenih, gladnih i beznadnih, upravo kao što je to Mesija činio u svome životu.

Utjecaj na svijet i svjetska zbivanja imamo kao kraljevski svećenici u obliku koji bi se mogao nazvati konspiracijom. Tajna zavjera! Nenasilna urota. Ne za prevrat, nego za uspjeh i za potiskivanje nepravde, gladi i suša u svijetu. Za to i protiv toga kršćani se mogu zauzimati *kod svoga kralja*. Molitva, zagovorna molitva, vrsta je vladavine koja je nevidljiva, ali postaje vidljiva ondje gdje kralj usliši molitvu. Tko se u tome vježba, nalazi se u programu osposobljavanja za budućnost, kad će Isus i mi s njim vladati.

Isusovi sljedbenici također su pomazani svećenici. Pozvani da blagoslivljaju. Kao kraljevski svećenici. Oni donose Božji blagoslov u svijet. Za sve ljude. Blagoslivljaju u kraljevo ime i u molitvi stavljaju njegovo ime na ljude. Ne samo da drugima i o drugima govore dobro, nego na njih donose Božju milost. I na životinje, na kuće, na obitelji, na vlade. Jednostavno na sve čemu su potrebni milost i blagoslov. Po blagoslivljanju Božja prisutnost može postati stvarna, iskusiva i vidljiva. U ljubavi, svetosti, iscjeljenju, uspjehu, spasenju i oslobođenju.

Ipak, molitva, zagovor i blagoslivljanje nisu izlika da se ne ustane aktivno i zauzeto na licu mjesta protiv nepravde i diskriminacije ondje gdje je to moguće i potrebno.

I nipošto ne sudjelujte ni u kakvom djelovanju koje potječe iz tame i zato ne donosi dobrih plodova. Naprotiv, razotkrivajte takva djela!

Ef 5,11

Rim 5,17; 1 Tim 2,1-7; 2 Tim 2,12; 1 Pt 2,5-9; Otk 1,5-7; 5,9-10; 22,5.

Na kraju još jednom o Isusu, kralju: on je Božji namjesnik koji vlada za ljude.

Isus rođen kao kralj Židova; Mt 2,2.

Isus je navješćivao Božje kraljevstvo; Mt 4,17.23; 12,28.

Isus je pokazao svoje pravo na vlast nad vidljivim i nevidljivim svijetom, iako ga još nije konačno ostvario; Mt 12,28; Lk 19,38; Iv 1,49; ali i: 6,15.

Isus vlada nad svojom Crkvom i opunomoćuje je za službu; Mt 28,18; Ef 1,19-22.

Isus ponovno podiže Davidovo kraljevstvo; Dj 15,15-17; Am 9,11-12.

Isus se vraća kao pobjedonosni, sveopći kralj; 1 Kor 15,25.

On ima svu vlast (Mt 28,18); vlada nevidljivim, duhovnim kraljevstvom (Iv 18,36.37), a poslije će vidljivo vladati nad cijelom zemljom: Ps 66,4; 72,16-19; Iz 2,2; Dn 7,13.14.18.22.27; Heb 10,13; Otk 15,4.

Oh, if there's only one song I can sing, When in His beauty I see the great King, This shall my song in eternity be, „Oh, what a wonder that Jesus loves me!"

O, kad bih imao samo jednu pjesmu da je pjevam, Kad velikoga Kralja vidim u njegovoj ljepoti, Tada neka moja pjesma za svu vječnost bude: „O, kakvo čudo da me Isus ljubi!"

Druge knjige autora

Und die Toten leben doch (I ipak mrtvi žive), Bielefeld, 1992

Seitenwechsel – Von Adam zu Christus (Promjena strane – Od Adama do Krista), Bielefeld, 2011

Entrückung, Himmel, Ewigkeit – Ein neuer Blick auf alte Themen (Uznesenje, nebo, vječnost – Novi pogled na stare teme), Nürnberg, 2015

Gottes Lamm, Golgota und die Ewigkeit (Božje Janje, Golgota i vječnost), Wuppertal, 2015

Fantastische Himmelwelt, Lehre und Leben der Himmelwelt im Epheserbrief (Čudesni nebeski svijet – Nauk i život nebeskoga svijeta u Poslanici Efežanima), Nürnberg, 2016

Gott spricht, Eine erklärende Übertragung der allgemeinen Briefe und der Offenbarung (Bog govori. – Prijevod općih poslanica i Otkrivenja s objašnjenjima), Sulzberg, 2017

Epheser, nacherzählt, erklärt für heute (Poslanica Efežanima – prepričano, objašnjeno, za danas), Sulzberg, 2018

God's good Gospel, Gottes gutes Evangelium (Božje dobro evanđelje), Sulzberg, 2019

Markus, nacherzählt, erklärt für heute (Evanđelje po Marku – prepričano, objašnjeno, za danas), Sulzberg, 2019

Galater, nacherzählt, erklärt für heute (Poslanica Galaćanima – prepričano, objašnjeno, za danas), Sulzberg, 2020

Die Briefe des Johannes, nacherzählt, erklärt für heute (Ivanove poslanice – prepričano, objašnjeno, za danas), Sulzberg, 2020

Frauen, vergebt uns! – Die Rolle von Frau und Mann (Žene, oprostite nam! – O ulozi žene i muškarca), Sulzberg, 2020

Frauen, vergebt uns! – Mann und Frau in Ehe und Gemeinde, Kurzversion (Žene, oprostite nam! – Muškarac i žena u braku i u crkvi, skraćena verzija), Augsburg, 2022

Ostali tekstovi na: www.hans-joerg-ronsdorf.de

Knjige se mogu nabaviti kod autora ili u knjižarama, mnoge i kao e-knjige na Amazonu.

hj-ronsdorf@t-online.de ili 08376 929643